

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta šte. 8.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglaš se računajo po 12 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglašje je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Vinogradniki šmarskega in rogaškega okraja!

Vabite se na velik **gospodarski shod** ki se vrši dne 28. novembra 1909 ob 1. uri pop. v **Mestinju** pri gospodu A. Smehu (Cigennerbirt).

DNEVNI RED:
Novi vinski davek — poguba za našega kmeta — posebno za vinogradnika.

Kmetje, vinogradniki! Povzdignimo združeni krepko svoj glas proti nameravanemu obdačenju vina!

Vsi na shod, ker nevarnost je velika!
Mart. Debelak, župan občine Sv. Mohor, Andrej Debelak in Anton Križan, obč. svetovalec, Jožef Drogenik.

V boj zoper novi davek na vino!

Po naši domovini vre! Mogočno gibanje se je začelo med našim kmečkim ljudstvom, osobito med vinogradniki. Novo težko breme jim hoče naložiti vlada v obliki splošnega davka na vino. Naloga celote in posameznikov je, da se to prepreči, onemogoči.

Vse občine po Spodnjem Štajerskem morajo vstati proti temu, ne le tiste, v katerih bivajo vinogradniki, ampak tudi druge morajo priskočiti tem na pomoč.

V nedeljo se vrše po različnih krajih shodi vinogradnikov, ki bodo dvignili svoj glas proti novemu obdačenju kmetov. Vlada bo morala upo-

Politično društvo „Pozor“ v Ptuju vabi na veliki

gospodarski shod

ki se vrši v nedeljo, 28. nov. t. l. ob 11. uri dop. v **Narodnem domu v Ptuj.**

DNEVNI RED:
Novi davek na vino — poguba za našega kmeta — vinogradnika.

Poročajo drž. posl. dr. Miroslav Ploj, deželni posl. dr. Vek. Kukovec in drugi.

Vinogradniki! Na plan za obrambo Vaših koristi! Nevarnost je velika!

števat ta obupni klic našega ljudstva.

Ve občine ste pa poklicane, da pomagata vinogradnikom v tem težkem boju. Pozivamo Vas vrli župani, da skličete nemudoma seje občinskih odborov in da sklenete peticijo, kakor je spodaj navedena, ter upošljete en izvod na državno zbornico, enega na finančno in enega na poljedelsko ministerstvo. Objavljamo spodnje besedilo, ker vinogradniki v šmarskem in rogaškem okraju, pa tudi drugod po Spod. Štajerskem niso zadovoljni z vođeno brezpomembno peticijo, kakor jo je prinesel »Slov. Gospodar«.

Peticija se naj glasi n. pr. sledeče:

Občina Sv. Mohor, okr. Rogatec.

Visoka državna zbornica!

V državnozbornski seji z dne 26. oktobra t. l. je Njega Prezvišenost fin. min. Bilinski naznanil, da namerava v serho delnega pokritja državnega primanjkljaja državni zbornici predložiti načrt novega splošnega vinskega davka, ter je tudi že omenil najvažnejše določbe tega nameravanega davka. Istotako je sekcijski šef Dr. Bernadzik v seji vinorejskega odseka z dne 9. novembra t. l. kot zastopnik finančnega ministra naznanil kot dopolnilo k poročilu finančnega ministra načrt, kako se misli ta davek pobirati po kontroli fin. straže pri prevoznini. Veliko nevoljo pri naših vinogradnikih je vzbudilo to, da se namerava odslej splošni vinski davek vpeljati in drugič, da pridemo pod kontrolo finančne straže.

Proti temu nameravanemu zakonskemu predlogu si usojajo podpisani občinski svet in si usojajo podpisani vinogradniki najodločnejše v svojem, kakor v imenu vseh vinogradnikov te občine protestirati iz naslednjih razlogov, ki označujejo našo bedo. Prosimo, da se visoka zbornica dobrotno nato ozira in se prikloni spodaj navedenim predlogom:

Razlogi:

1) Nameravani zakon za splošno obdačenje vina bi imel kot neizogibno posledico znižanje že itak pod produktivne stroške padlih vinskih cen.

2) Vinski kupci bi vselej in povsod, ker nas najdejo neorganizirane, gledali, da se bode plačal ta splošni davek iz žepov vinogradnikov.

3) Trpimo vinogradniki že par let sem na nadprodukciji in so vsled tega cene vin padle že za več kot 50%.

4) Prav težko in občutno že okušamo zle posledice za naše kmetijstvo, posebno vinogradništvo toli kvarljive ogrske nagodbe. Pridelovanje vin na Ogrskem v ravninah niti ni primerjati s pridelovanjem v naših bregovih in znašajo naši produktivni stroški najmanjše še enkrat toliko kot na Ogrskem; razven tega pa še nagodba dovoljuje Ogrski velike koncesije našemu vinarstvu in kvar.

5) Obdelovanje je od leta do leta dražje, boriti se imamo z vedno več trsnih škodljivcev, kar tudi znatno zvišuje produktivne stroške. Elementarnih (vremenskih) nezdod, ki čestokrat obiščejo naše revne vinogradne bregove, niti ne omenjamo.

6) Filoksera nam je naše stare vinograde že popolnoma uničila in poseči smo morali, da smo se nekoliko obvarovali popolnega gospodarskega propada, po rekonstrukciji naših opustošenih vinogradov z ameriško trto, investirati smo morali v to serho ves razpoložljivi kapital. Vsled prenovitve vinogradov so se morala tudi naša posestva visoko obremeniti. In če pomislimo, da se nas povrh vinske krize vsled nadprodukcije in vsled groznega konkurenčnega pritiska iz Ogrske in Hrvatske hoče še obremeniti z novim davkom na vino, iz katerega bodo najbrž tudi dežele iskale v saniranje svojih financ dohodke v obliki doklad, moramo s strahom in grozo gledati v bodočnost.

LISTEK.

Prisega.

Črtica iz življenja. — Spisal Mirko V. Brezovnik. (Konec).

Marta je tudi pila. A ona ni pila kisle vode — ona je pila vino. Sosedje, prijatelji in tujci, vse je pilo in razgrajalo.

Začel se je ples, tisti ples poln ognja in življenja, kakoršnega razume le prosto ljudstvo in to tudi le pri posebnih prilikah.

Zopern in nezdrav zrak ter krič ni motil gostov. Motil ni niti ljubljena grajske.

Zavest je že začela nekatere zapuščati in — čudno — tudi Mateja, ki je vsakomu pravil, da pije le kisló vodo.

Takrat je prenehalo kričanje in petje — nekdo je omedlel. Bila je Marta.

Ležala je na tleh tiho in mirno, kakor bi spala. Ni je niti motilo, da je glasno ropotaje padel nanjo stol in ji tiščal lepo, zlato glavico...

„Lopov!“ je zakričal besno Mate nad gostilničarjem; „kaj si dal moji

ubogi ženi? To mora biti lep strup, ker sicer bi ne padla pod mizo. Počkaj, pokažem ti!“

In popadel je poln kozarec, ki je že dolgo časa stal nedotaknjen pred Marto in ga spraznil v dušku.

Nad njim so zakričali vsi: „Mate, kaj si storil?! Prelomil si prisego!“

A on se je blazno smejal in je vihtel nad glavo stol.

Vsi so se mu umaknili in kričali: „Ne bo več dolgo živel, ker prelomil je prisego“...

* * *

Spal je z rokami na mizi, dokler ga ni zbudila Marta, katero so spravili iz omedlevice.

„Mate, ljubi Mate, pojdi, greva domov...“ je prosila.

„Pravi jo, da sem prelomil prisego,“ je govoril zmeden, „pa sem pil vendar le kisló vodo, samo kisló vodo... Piti sem hotel le strup, ker si ti padla pod mizo...“ Jezik mu je postajal okoren in molel je prsta desne roke v zrak, kakor bi prisegal...

Pot domov ni bila prijetna in je trajala mnogo dalje, kakor od doma.

Zaopotekajoč in opirajoč se na svojo ženo je prišel pozno v noči do vasi.

Videla se je že hiša železniškega čuvaja Koprive; spoznal jo je, dasiravno je bila temna in je bil pijan. Z njim je bil prijatelj in sreča je bila zanj to prijateljstvo. Brez njega bi bila morala napraviti še velik ovinek do doma. A Kopriva je vedno dovolil, da je lahko šel čez železniški tir.

To je bilo posebno danes prijetno, ker bila sta neizrečeno zmučena.

Mate je stopal proti tiru in žena mu je sledila. Slišal je za seboj krič in zdelo se mu je, da ga nekdo kliče.

Ah, Kopriva, ta lisjak! Danes mu ni hotel dovoliti, kar mu je sicer vedno dovolil. Pogumno je stopal naprej.

Zazdelo se mu je, kakor bi ga bilo nekaj prijelo za čevlji in ni se mogel oprostiti. Tresel je in vlekel z vso močjo, ki mu jo je dopustila vinjenost — zastonj.

„Kopriva, pusti me!“ je kričal divje, mené, da se z njim šali.

A on je stal daleč na svojem mestu in je dajal znamenja skrajne nevarnosti. Storil je vse — zastonj...

Brzovlak je drvel; zavore so škripale, a prepozno se mu je posrečilo se ustaviti. Ko je podrl Mateja, kate-

rega leva noga je bila med šinami na prestavi, in mu jo odtrgal, je obstal sopihajoč, kakor pošast, ki je po težkem boju utešila svojo strast.

Nezvestnega od bolečin so prinesli Mateja domov in ga položili na postelj, ob kateri se je krčila boleti Marta.

Lepi Mate je bil pohabljenec...

Peljali so ga v bolnišnico, in nazaj je prišel z leseno nogo. Kadar je bil trezen, je obsojal samega sebe. A ti trenutki so bili vedno redkejši, ker taval je iz vinjenosti v vinjenost.

In sosedi so govorili, gledajoč drug drugega s pomenljivimi, dolgočasnimi pogledi: „... pravzaprav bi ne smel preživeti leta, ker je prelomil prisego.“ A ker vendar ni umrl, se je to zgodilo na prošnjo Marije, kateri je njegova žena prinesla takrat lepa darila.

Imenovali so tako življenje: darilo...

* * *

Pogostoma je našla bliščeča zora, ki se je pokazala na zlatem oknu izhoda in je potegnila — pajčolan noči raz cvetke in zelišča, Marto topečo se v solzah...

7) Visoka c. k. vlada nas je, kar naj bo pohvalno omenjeno, po vinski krizi, koja je povzročila filoksera, podpirala z brezobrestnimi posojili; ravno sedaj poteka tem posojilom rok, in za četi bomo morali vračati ta nakopani dolg; a odkod, ko gineмо v gospodarski bedi?

Namesto da se nas revne vinogradnike v tem trenutku najhujše krize od vlade podpira, pa se nas namerava s tem bremenom še huje potlačiti k tlom.

Nas klic je: splošni vinski davek je za nas gospodarsko slabe vinogradnike skrajno škodljiv in ako se noče našega avstrijskega vinarstva popolnoma ugonobiti, ne sme postati ne ta ne temu sličan vladin predlog zakon.

Dovoljujemo si toraj staviti predlog, katerega najblažovolijo vsi agrarni in vsi drugi pravični poslanci visoke državne zbornice do skrajnosti podpirati:

Predlog:

Z ozirom na zgoraj navedena žalostna, a resnična dejstva skleni visoka državna zbornica, da se vladni predlog glede upeljave splošnega vinskega davka odkloni, da se sploh odkloni vsak tozadevni predlog, ki bi pretil postati krivičen ali nevaren veliki množini najrevnejših naših deželanov vinogradnikov.

Županstvo občine Sv. Mohor.

Peticija na finančno ministerstvo se samo sledeče spremeni:

Naslov:

Visoko c. kr. finančno ministerstvo
Dunaj.

Odstavek pred »razlogi« se naj glasi:

Prosimo, da se visoko c. kr. ministerstvo dobrotno ozira na spodaj navedene razloge in predloge.

»Predlog« sam se naj glasi:

Z ozirom na zgoraj navedena žalostna, a resnična dejstva prosimo visoko ministerstvo, da ne predloži niti tega niti kakega drugega predloga za splošni vinski davek ter sploh nobenega tozadevnega predloga, ki bi pretil postati krivičen ali nevaren veliki množini najrevnejših naših deželanov — vinogradnikov.

Peticija na poljedelsko ministerstvo se spremeni sledeče:

Naslov:

Visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo
Dunaj.

Odstavek pred »razlogi« se naj glasi kakor na finančno ministerstvo.

»Predlog« se pa naj glasi:

Z ozirom na zgoraj navedena žalostna, a resnična dejstva prosimo visoko ministerstvo, da zabrani nameravani vladni predlog glede upeljave splošnega vinskega davka ter sploh vsak tozadevni predlog, ki bi pretil postati nevaren veliki množini najrevnejših naših deželanov — vinogradnikov.

Na vsako peticijo se vdari občinski pečat in se podpišejo župan in odborniki.

Vsaka peticija se da v poseben kuvert, na kateri se napiše naslov, kamor je peticija namenjena (n. pr. visoka državna zbornica, Dunaj) in se odpošlje. Vsaka občina pa tudi lahko vse tri peticije skupaj pošlje na naslov: izvrševalni odbor narodne stranke. Celje, ali pa: Franjo Roblek, drž. poslanec, Dunaj (Parlament). Peticije se bodo oddale na pristojna mesta.

Vinogradniki, občine, društva! Čas je nujen, nevarnost je velika! Na delo, da nam ne zadrgejo nove vrvi krog vratu!

Še nekaj o novem vinskem davku.

Piše nam vrl. napredni vinogradnik iz brežiškega okraja:

Vinogradniki v brežiškem okraju smo imeli letos najobilnejše leto, kar sploh pomnimo. Do 5. novembra so doneli po vinogradih topiči. A kaj pomaga obilna letina, če cene ni? Mnogi prodajajo po tako slepi ceni, da se jim niti vsakoletni stroški za kolje ne povrnejo. Samo galica stane več nego se bo za vino dobilo. Samo iz bizeljske občine so odnesli hrvaški delavci več ko 200.000 K zaslužka preko Sotle. Koliko pa stane apno, vožnje, pršilnice, in koliko domači delavci?

Komaj so začeli delovati novi državni poslanci, že so vrgli duhovnikom 9 milijonov za priboljšek. Klerikalci so dobro vedeli, kje se bo v državni kasi dobil za to nadomestek. »Slov. Gosp.« z dne 27. maja na str. 5 pobija trditev enega naših bivših dež. zb. kandidatov, da klerikalni poslanci nameravajo vinskim producentom 10 v davka na 1 l vina naložiti. A glejte, kako upravičena je bila ta trditev. Ogrska meja je po zaslugi klerikalnih poslancev odprta, da ne morejo naša vina do cene priti. Kam plove na ta način vinogradnik, je pač jasno: na boben! Saj že brez nameravanega davka delo več stane nego se za vino dobi.

Ali je pa nameravani novi vinski davek upravičen? Nikdar ne, ker imajo vinogradi že toliko davka, kakor ga še ni bilo, in kako naj prenesejo še nov davek? Ali ni že dohodninskega davka dovolj? Ali je trta za kaj drugo nego za pridelanje vina? Naj bi že bil davek na žganje (tozadevno imamo, kakor naši čitatelji vedo, drugo mnenje. Op. uređn.), ker iz sliv se da mnogovrstnih jestvin napraviti; če pa hoče že kdo iz sliv žganje imeti, naj od tega še en davek plača. (Ni naše mnenje! Op. uređn.) A iz grozdja se ne da napraviti druga kakor vino, in če na vino pride nov davek, mora odpasti na vsak način zemljiški davek od vinogradov. Le v tem slučaju bi se dal vinski davek kolikor toliko opravičiti.

Če torej vinogradniki hočete, dajte se zadaviti, in le pridno volite klerikalne kandidate, ki Vam bodo ob vsaki priliki skušali zadržniti vrv okoli vratu.

Zakaj pa bi ne plačali davka za vino tisti, ki ga z bernjo toliko zastoni dobijo, ne pa ubogi kmet, ki itak mora že tudi od vinograda davek plačati? Na Bizeljskem n. pr. so dobili župnik, kaplan in organist vsak nad 100 veder, torej nad 4000 kron zastonj. Ali bi se ne bila rajše ta svota za lastne ali pa za občinske potrebe uporabila? Če pa treba otroku za svinčnik dati, pa je toliko tarnanja, kje se bo jemalo!?

Saj se človeku skoro gabi o tej duhovniški beračiji mnogo pisati. Nazadnje bomo res imeli vse mogoče davke, in ni čuda, če nam nekega lepega dne pride minister z novim načrtom, s katerim nam bo obdačil roke in noge in druge dele človeškega telesa. Klerikalni poslanci mu bodo ponižno prikimali — in davek je tu.

Upamo vendar, da bodo vsi pravi ljudski poslanci skrbeli za to, da se vinski davek ne bo upeljal. Vi pa, vinogradniki, in vsi vi, kmetje, vidite, kako baš naše napredno časopisje, kako naš »Narodni list« odločno nastopa proti uvedbi novih davkov, s katerimi bi se obremenil naš kmečki stan. Ne dajte se pehati v gospodarski propad od onih, ki se Vam hlinijo kot zagovorniki vaši, v resnici pa delajo proti vašim koristim in vas ho-

čejo zaslužniti, da bi tako mirno lahko izvajali svoje mračnjaške načrte.

Konec leta se bliža, tovariši — kmetje! Napravite letni račun — in pogledajte, kaj so storili klerikalni poslanci za vaš blagor! Številke same vam govore jasno dovolj, katera stranka dela za Vaš napredek. Glejte, da bo kmalu ob koncih let bilanca lepše številke izkazala.

To Vam poroča Vaš

kmetski sotrpín.

Iz političnega sveta.

u Državni zbor je začel včeraj zopet zborovati. Slovanska Enota je sklenila, da dopusti prvo čitanje pro-ročuna.

u Deželni zbori bodo sklicani, če bodo v državnem zboru nastale redne razmere, dne 26. decembra in bodo zasedali do srede januarja.

u Ministerski predsednik baron Bienenrth si je zadnji četrtek v gosposki zbornici privoščil govor, ki je naravnost v zasmeh Slovanom in posebej nam Slovencem. Kvasil je tam, da je njegova vlada pravična vsem narodom, da se postopa pri imenovanjih uradnikov vedno nepristransko itd. To je naravnost izzivanje, ko vendar na svoji koži občutimo pristranost in sovraštvo Bienenrthove vlade do nas Slovencev. Tak človek ne sme biti dalje na krmilu naše uprave. In res je tudi v skupini slovanskih poslancev, v Slovanski Enoti, vedno trdnejši sklep, da zdajni vladi — niti pičice popuščanja. Tudi v poljskem klubu se Stapinjski, vodja poljske ljudske stranke, vedno bolj nagiblje k Slovanski Enoti. In to bo odločilno.

u Posvetovanje o starostnem zavarovanju. Dne 23., 24. in 26. tm. se vrši na Dunaju važno posvetovanje, ali se naj tudi »samostojni« pritegnejo v zavarovanje za starost in onemoglost.

u Turški prestolonaslednik Jusuf Izzedin bo na spomlad obiskal razne evropske vladarje.

u Eno milijardo 350 milijonov mark potrebuje Nemčija za l. 1910 za armado in vojno mornarico, t. j. več ko 50% vseh državnih dohodkov.

u Ruska vlada je razpustila deželni zbor Finske, ker ta ni hotel dovoliti od ruske vlade protipostavno zahtevanih doneskov za rusko armado, ker ima Finska svojo vojsko. Na Finskem se je zato začelo med narodom mogočno gibanje. Žal, da Rusi, ki so po jeziku in krvi naši bratje, proti finskemu narodu tako krivično postopajo.

u Na Ruskem bodo l. 1912 upeljali gregorjanski koledar. Pravoslavna duhovščina se ne upira več.

u Na Angleškem se bo vnel kmalu zopet hud boj med dvema veliki strankama: liberalci, ki zagovarjajo dozdejni sistem svobodne trgovine brez carin, in med konzervativci ali unijonisti, ki zahtevajo, naj se cela Anglija z vsemi naselbinami, ki so pod vrhovno angleško oblastjo, smatra kot eno enotno carinsko ozemlje, v katero se sme blago tujih držav uvažati le pod gotovimi pogoji. Sedaj so na vladi liberalci; pri prihodnjih volitvah v državni zbor bo se vnela med obema strankama zopet ena največjih političnih vojsk, ki bo pa tudi odločilnega pomena za bodočnost Anglije.

Bulgarski car Ferdinand namerava na svojem povratku iz Pariza, kjer se sedaj mudi zaradi bulgarskega državnega posojila, obiskati kralja Petra v Belemgradu.

Iz Bosne. Pri volitvah v sarajevsko bolniško blagajno, prvi tak zavod v anektiranih deželah, je zmagala socialnodemokratska zveza.

8. decembra v Celje!
Ob pol 11. uri dopoldne se vrši ta dan v Celju glavni zbor narodne stranke. Velikanske važnosti bo to zborovanje, ker se bo razpravljalo tudi o temeljnih načelih ustanovitve vseslovenske napredne stranke. Kdor more, naj pride ta dan v Celje. — Zvečer se bo predstavljala v Narodnem domu velika narodna igra „Legijonarji“.

Beleške.

v Premočno se je posvetilo v delovanje voditeljev „Kmetске zveze“ za naše spodnještajersko kmetsko ljudstvo z dr. Plojevim pojasnilom o celi akciji o suši. Tako dolgo so zlobno pikali in natolcevali, da so dobili odgovor, ki jim je pošteno sapo zaprl, ljudstvu pa odkril vso njihovo zakladnico praznih besedij in neresničnih trditev! Iz dr. Plojevih izvajanj je jasno kakor beli dan, da niso imeli niti pojma, kako stoji ta za kmetске posestnike velevažna zadeva. Pravijo, da so storili vse. Kaj pa je tisto „vse“? Prav nič niso vedeli, da se je ministerstvo odločilo odkloniti iz nerazumljivih vzrokov že vnaprej vsako posebno akcijo izven „Notstandsfonta“. Vse pojasnilo in ves odgovor v „Straži“ ter „Slov. Gospodarja“ je za pametnega človeka le dokaz, da so se izkazali za tako velevažno akcijo kot nesposobni, saj niso vršili niti priprostitih svojih poslanskih dolžnosti. Seveda sedaj nam je pač samoumevno, zakaj se vlada tako malo ozira tudi na naše gospodarske potrebe narodnih tako niti ne omenjamo! Kdo bo pa „metal pečenko za psom“, kakor pravi naš pregovor?! In večina slov. štajerskih poslancev pod vodjo dr. Korošcem je imela svoje politične akcije, priganjalo jo je vedno osebno sovraštvo do dr. Ploja in politično ruvanje proti naprednjakom, zato pa za ljudstvo in za volilce ni ostalo drugo, kakor par slamnatih interpelacij in njihovih predlogov, s katerimi so se polnili predali listov, da se je metal volilec pesek v oči. Mogoče še se jim s ponovnim napadanjem posreči, da izvajajo pojasnila tudi v drugih zadevah!

v „Naš Dom“, znanj tercijsko glasilo, mislijo klerikalci po Novem letu spremeniti v mladinsko glasilo.

u Vinska kupčijo je v ormoško-ljutomerskih goricah skoro popolnoma prenehala. Vse čaka, da se bo vino prvokrat pretočilo. Cena je 36 do 44 vinarjev.

u Za železnice se potegujejo po vsem Štajerskem. V Hartbergu jih je bilo 4000, ki so zahtevali za svoje kraje železnice. Kaj pa Ljutomer oziroma Ormož? Sicer obstoji neki železniški odsek, o čigar delovanju pa ni čuti ne duha ne sluha. Ganite se!

u Zakaj se v ormoških in ljutomerskih goricah tako počasi vino razprodaja? Zelo enostaven odgovor: ker kupcev ni! A zakaj jih ni? Zato, ker padejo v Ljutomeru ali v Ormožu vinskim prekupcem v roke. Vinski kupec kupi vino prav za prav v kleti trga Ljutomer ali mesta Ormož, ne pa v ormoških ali ljutomerskih goricah. Ako pa bi imeli železnico Ormož—Ljutomer, bi se vsak vinski kupec sam pripeljal naravnost v gorice, kjer bi lahko v vrhu samem vino pokusil, medtem, ko sedaj pokuša in drago plačuje vino, ki je iz bogve kakih goric (dostikrat hrvaških). Prizadeti vinogradniki, sedaj ve-te, kaj je vam in vašim poslancem storiti!

u Zlmsko kmetijsko šolo v Andritzu pri Gradcu obiskuje letošnjo

zimo 27 učencev, kmečkih sinov. od katerih so 4 Slovenci. Ravnateljstvo in učiteljstvo je napram Slovincem kulantno. Šolo je sezidal graški okrajni zastop leta 1903. z namenom prirediti zimske 6 mesečne tečaje za fante in poletne tečaje za kmečka dekleta, ki bi se naj teoretično in praktično poučili o vseh kmečkih panogah ter si pridobili podlago za moderno napredno gospodarjenje, ki je dandanes tako velike važnosti. Udeležnikom tečajev prispeva deželni odbor polovično študentsko stipendijo.

■ Iz Gradca. Ako človek gre po Graškem nemškem mestu, bi si pač ne mogel misliti, da živi v tem mestu nad 30 tisoč Slovencev. Škoda, da je od teh 30000 Slovencev tako malo organiziranih. Le en majhen del graških Slovencev zahaja v razna dijaška in druga izobraževalna in podporna društva, katerih je nekaj na klerikalni, večina pa na napredni podlagi. Da več ko polovica v Gradcu živečih Slovencev ne zahaja v slovenska društva in slovensko družbo, je vzrok, ker niso organizirani, ker drug za drugega ne vedo. Bil sem na Martinovem večeru, ki so ga priredili graški Slovenci, združeni v „Domovini“: bil je res dobro obiskan. Govoril sem z dvema slovenskima dekletoma, kateri sta s l u č a j n o prišle na slov. veselico, a živita v Gradcu že nad 12 let. Počutili sta se srečni, da sta zopet v slov. družbi. Ko sem ju vprašal zakaj ne prideta večkrat v slov. družbo, sta mi rekli, da ne vesta kam. Ko sem jima povedal, da je v Gradcu nad 30 tisoč Slovencev ter da je veliko društev, kjer si lahko vsak prosti čas Slovenec poišče pošteno družbo in čita slov. časopise in knjige, ter da imamo tudi v Stieggasse št. 2. Slov. izobraževalno društvo „Domovina“, sta bili presenečeni ter sta mi veselo obljubili, da bota vedno zahajali v „Domovino“ čitati časopise in poslušati podučna predavanja, da pa bota tudi drugim povedali in jih pripeljali s seboj, ker imata veliko znancev in znank, kateri ne vedo za nobeno slovensko družbo, kjer bi se človek domačega čutil. — Treba bi torej bilo, da bi se graški slovenski voditelji začeli resno brigati, kako bi se organizirali v Gradcu živeti Slovenci vsi od najnižjega delavca naprej. Najprej bi bilo treba popisati vse graške Slovence ter jih ob priliki povabiti na en ali več sestankov, ali pa jim vsaj naznaniti naslove slovenskih naprednih izobraževalnih društev, kjer bi se naj zbirali ob prostem času. Če bi imeli vse v Gradcu živeče Slovence takorekoč v evidenci, bi se lahko tudi več storilo glede razširjenja slov. naprednih časopisov, ktere bi si vsak delavec in služkinja rada naročil, pa ne ve, kako in kaj. Opozarjal bi voditelje in prireditelje raznih slavnosti in zabavnih večerov, naj bi se ob takih večerih določilo kakega govornika ali govornico, da bi se nam nekaj podučljivih besed povedalo, kar bi življenju graških Slovencev dalo čisto novo smer. — Šentjurski.

z Deželna zadruga izdelovalcev sodavice je na svojem shodu v Gradcu odločno protestirala proti upeljavi davka na sodavico in mineralne vode.

v Kako klerikalci spoštujejo postave. Za časa zadnjih dež.-zbornskih volitev je „Sl. G.“ grozil, da bo imenoma navedel vse tiste trgovce, ki bi volili dr. Kukovca. Državni pravdnik je to javno zasledoval in bi bil urednik Rakovič sojen pred okrožno sodnijo zaradi utesnjevanja volilne svobode; a pobožni krščanski mož se je lepo po katoliško zlagal, da dotičnega članka ni bral, zato je bil obsojen samo od okrajne sodnije zaradi zanemarjanja dolžne paznosti na 10 K globe. To so tisti ljudje,

ki se zgražajo nad nami in nam očitajo nepoštenost in bogve kaj vse. Hina vci!

z Nemško uradovanje c. kr. finančnih uradov že presega vso silo. Kot izgled omenjenega naj bodo danes samo tobačne knjižice za nabavo duhana na drobno, ki so izključno v nemškem jeziku. Slovenski trafikantje, vzdramite se in zahtevajte s prihodnjim letom izključno le samoslovenske ali vsaj dvojezične tiskovine. Sklicujte se na člen XIX. drž. osn. zakona z dne 21. dec. 1867. leta, broj 142, ki daje ravnopravnost ne samo na papirju, ampak tem bolj v izvrševanju. Vsakemu svoje, vsakemu naj bode ljub domači prag, kjer mu je tekla zibka draga. Minuli so za vedno časi našega robja ko nas je brezobziren tujec teptal kot svojo rajo. Bodimo radikalni in dosledni. To naj bo tudi svarilo in kazalo c. kr. finančnemu ravnateljstvu v Mariboru pri naročevanju novih tiskovin za prihodnje leto!

a Sadovi ljud. šolstva na Francoskem. Statistika kaže, da ne znajo na Francoskem 4% voj. novincev čitati in pisati, na Avstrijsko-ogerskem 25% in v Španiji, klasični deželi klerikalizma, celih 70%. To v odgovor na različne napade na nas, ki zahtevamo neklerikalno šolstvo.

Jan Sedlak. Ta v združnih krogih obče poznani in spoštovani mož, ravnatelj „Osrednje zveze čeških gospodarskih društev“ v Pragi, je obhajal 21. tm. 60 letnico svojega rojstva čil in zdrav. Sedlak je poznan kot neustrašen brambovec kmetijskih interesov ne le med Čehi, ampak tudi pri ostalih Slovanih, da, celo med Nemci.

o „Rudar“. — Pod tem naslovom začne s 1. aprilom prih. leta izhajati glasilo slov. rudarjev soc. dem. stranke. List se bo bavil zgolj z rudarskimi rečmi.

o Vera in živinoreja. Te dni kroži po časnikih vest, ki pravi, da so ustanovili na Holandskem celo vrsto rimsko-katoliških društev za živinorejo. „Bredasche Courant“ piše sledeče: Iz zanesljivega vira nam poročajo, da mislijo v našem mestu ustanoviti zadrugo mesarjev, ki bodo kupovali samo tako živino, ki jo bo odrejalo rimsko-katoliško društvo. Mesarji se bodo združili, da bodo lahko svoje katoliške odjemalce zalagali z mesom katoliškega izvora. Vsaka krava, ki bo na pravilen način izrejena, dobi diplomo in seveda se mora zabraniti križanje pasem.“ — Vera se na Holandskem res lepo razvija...

Vseslovenska napredna stranka. V nedeljo 21. t. m. se je vršilo v Ljubljani posvetovanje zastopnikov slov. naprednih strank zaradi tesnejšega stika med temi strankami in enotnejšega dela za napredek Slovencev. Sklenilo se je ustanoviti vseslovensko napredno stranko in kolikor mogoče osredotočiti gospodarsko, politično in kulturno delo slov. naprednjakov. Dne 16. jan. 1910 se vrši v Ljubljani velik shod slov. naprednjakov, na katerem se ustanovi vseslovenska napredna stranka.

Celjski okraj.

d Javna predavanja v Celju bo prirejala „Zveza narodnih društev“. Prvo predavanje bo v torek dne 30. t. m. zvečer ob 8. uri v čitalnični dvorani. Predava g. dr. Bogamil Vošnjak iz Gorice o „Pomenu francoskega medvladja (1809—1813) za razvoj slovenske narodnosti.“

d Za pravega namestniškega svetnika je imenovan celjski glavar baron Müller, ki ostane na svojem mestu.

d Srebrno poroko sta obhajala včeraj 24. tm. v Vojniku pri Celju gospod

Anton Brezovnik znani mladinski pisatelj in humorist, pisatelj „Šaljivega Slovence“ in „Zabavnika“ in njegova soproga gospa Roza Brezovnik roj. Vrečer. Velezaslužnemu in delavnemu možu ter njegovi blagi soprogi kličemo iz srca: Še mnoga leta v zdravju in sreči!

z „Legijonarji“, znana Govekarjeva ljudska igra, se bodo predstavljali na celjskem odru dne 8. decembra. Opozarjamo že danes Celjane in okoličane na to igro, katera se že marljivo pripravlja. Opozarjamo pa nanjo tudi vse udeležence glavnega zbora narodne stranke.

o Uradni list c. kr. okrajnega glavarstva celjskega. Sprejeli smo: Okrajno glavarstvo celjsko je razposlalo pred kratkim vabila za naročbo uradnega lista. Ker se je pa dozdal še premalo naročnikov prijavilo, da bi bila izdaja lista zasigurana, se vabijo vsi zainteresirani činitelji, naj nposlane naročbenice podpisane vrnejo glavarstvu in tako omogočijo izdajo uradn. lista. Posebno župnijski in občinski uradi, krajni šolski sveti, šolska vodstva, društva in zadruge, katerim se bode z uradnim listom uradno poslovanje znatno zlajšalo in od katerih naročbe je pravzaprav izdaja tega lista odvisna, se naj blagovolijo kar najhitreje temu pozivu odzvati, da se čim prej števílo naročnikov dožene in se pričnejo pripravljati dela.

c Knjižnica Št. Jurij ob j. ž. ima 28. t. m., v soboto zvečer ob 8. uri svoj letni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev odbora. 4. Nasveti in predlogi. — V nedeljo, 29. t. m. ob 4. uri popoldne pa priredi društvo igri: 1. „Brat Sokol“, šaloigra v enem dejanju. 2. „Krojač Fips“, burka. 3. Petje, šentjurski mešan zbor. Vstopnina I. sedež 1 K, II. sedež 30 v. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo novih knjig, se slavno občinstvo naprosi k obilni udeležbi. Odbor.

c Mozirje. Mala Stanka je poslala 5 K Ciril-Methodovi družbi in 3 K za šentiljski dom. Dve kroni je dobila za dobrorešeno nganko: „Zakaj so ženske bolj trdosrčne kot moški?“ Odgovor: „Zato, ker koljejo kure!“ (Ker so iz moškega rebra — kosti!) Ostalo vsoto pa sta darovala dva za „raztrgan“ čevljev in se je razdelila za Ciril-Methodovo družbo in šentiljski dom.

Št. Jurij ob j. žel. Naš »revež« g. Mikuš Rdečelični, po poklicu župnik, v cerkvi včasih radi udrihajo po bogatinih in oderuhih, ki ne bodo videli nebeskega kraljestva. Poglejmo: naš g. Valentin računajo za poroke, pogrebe itd. navadno več ko enkrat toliko, kakor župniki po sosednih farah. Kdo torej odira in kdo si kupiči bogatstvo? Prihodnjo nedeljo bomo spet slišali s prižnice poziv, naj damo kmetje bernjo mežnarjem, ker jim baje ne gre dobro, posebno ne našemu organistu. A mi smo bernjo že davno odkupili in izplačali — tudi za mežnarje in organista. Vemo pa tudi od prejšnjega mežnarja Ulčarjevega Romana, da ima mežnar zagotovljen kos zemlje, na katerem bi si lahko pridelal vsakdajni kruh. A to zemljo uživa župnik, čeravno je ima sam dovolj. Prejšnji mežnar Roman je tudi pravil, da je šel nekoč terjat za odškodnino in je dobil od župnika na roko 100 K, da ga ni tožil, ker se je župnik bal, da bi ljudstvo zvedelo. Svetujemo župniku, naj ne odira vedno samo nas kmetov. Kristus ni imel nobenega bogatstva, še toliko ne, kamor bi bil glavo položil, njihovi namestniki pa si iz ljudskih žuljev kupičijo bogatstvo. — Več kmetov izpod Rifnika.

Za slovenske obrtnike. V zadevi te v št. 49. objavljene notice se nam

pojasnjuje, da se v dotičnem trgu rabijo samo: dober kolar, dober čevljar in dober sodar. Vsak, osobito sodar, bi moral imeti nekaj svojega denarja.

Miklavžev večer v Hrastniku se vrši za vrtec C. M. D. dne 5. dec., božičnica pa na Novega leta popoldne.

Na Dolu pri Hrastniku se vrši dne 19. dec. v korist hrastniški podružnici C. M. D. gledališka predstava Igrala se bo »Županova Micka« in »Pot do srca«. Več prihodnjič.

Občni zbor podružnice Ciril-Methodove družbe v Hrastniku se vrši 19. januarja 1910.

Sv. Štefan pri Žusmu. Kuharico našega župnika bi mirno opozorili, naj pusti naše pevke popolnoma v miru, sicer ji bomo zapeli drugo pesem.

v V Žusmu je umrl dne 18. tm. g. nadučitelj Maks Šribar v 46. l. svoje starosti. N. v m. p.!

v Izkoriščanje otrok. V Polzeli in okolici so delili gospodje iz tvornice neke lističe z nekako sledečo vsebino: Pozor! Dekleta in dečki, po šestnajst in več let stari, dobijo stalno dobro plačano delo v polzelski tvornici za merila. Delavsko knjižico mora vsakdo s seboj prinesiti, nakar se mu troški vrnejo. Ta dobra plača pa znaša 80 v. na dan in za to se naj da naša mladina izkoriščevati nemškemu podjetju iz rajha? Dogodilo se je celo, da so bili pri njem zaposleni po 9 let stari otroci. Sedaj se to že ne sme več goditi in zato poskuša ta družba na drug način z plakati, tiskanimi v nemški tiskarni v slovenskem jeziku.

z Legar se je pojavil v Gaberju in Zavodni pri Celju. Do sedaj se je pojavilo 10 slučajev. V mestu samem pa se je pokazala škrlatica.

o Iz Mozirja. Na nedeljo 21. t. m. je sklical naš g. Ivan Cesar shod volilcev občine okolica Mozirje; predlagal je zbranim volilcem kandidate za prihodnje občinske volitve. A zbrani volilci so mu po svojem govorniku Jakobu Veninšku iz Brezja brez ovinkov v obraz povedali, da on ni poklican njim kandidatov predlagati; oni si bodo že sami sposobne može izbrali. To je hud poper, kaj, vsemogočni gospod Cesar?

o Laški okrajni zastop se je začel temeljito baviti s ponemčevanjem okraja. Sedaj namešča ob okrajnih cestah kažipotne tablice — vse seveda v blaženi nemščini, tako da se slovenski človek na slovenski zemlji ne spozna več. Pozivamo občine, naj se odločno uprejo takemu nečuvnemu postopanju!

o Umrl je v Laškem trgu bivši vodja zemljiške knjige Venceslav Schneider v 81. letu svoje dobe.

c Gornji Grad. Gornjegrajski mesar se pelje s praznim vozom po trgu. Vpraša ga nekdo: — „Kam pa, Pepl?“ — „Po prešička,“ je odgovor. — V mraku se pripelje mesar nazaj v trg. In kdo sedi poleg ščetinca? — Berk. Slnčaj usode!

c Gornji Grad. — Pri zadnjih občinskih volitvah je volil s pooblastilom ljublj. škofa Jegliča kaplan Berk. Bo že poseben prijatelj Bolnenature. Pa ne da bi bil sodeloval pri sestavi njegove svinjske brošure? Zmožnosti za to mu nikakor ne odrekamo, ker smo pravični.

c Kuhinjek pri Gornjemgradu. Bolj srečnega kaplana ni najti v devetih škofijah, kakor je kaplan Berk. Ta človek lahko dela, kar hoče. Kar je njegovim duhovnim sobratom prepovedano, je njemu dovoljeno. On ima čisto posebne privilegije. Tako privilegije, da se upamo prositi na tem mestu škofa, naj Berka oženi. Fant kaže veliko veselja do zakonskega

stanu. Vse stroške za „ofcet“ poravnajo mi zakonski možje. Berk misli, da, če je božji namestnik, je tudi namestnik zakonskih mož. Pa ne boš Jaka! Oj, to bo „ofcet!“ Tako še ni nikdar piskal klarinet v Gornjemgradu, kakor bo takrat, ko se bo Berk ženil, dasiravno nekomu ne bo ljubo, ki ne mara klarinetov. Zakaj ne, o tem bomo že še poročali kot vestni — kronisti.

c **Sv. Jurij ob juž. žel.** Pri nas v Št. Jurju se je začelo zelo živahno gibanje pri vseh narodnih društvih in bo nudila letošnja zima kmetom in tržanom dosti zanimivega. Opozarjamo že sedaj, naj se vsak potruži, da bo vedno pri vsaki prireditvi navzoč, ker se bo dosti koristnega slišalo in videlo, kar človek za življenje potrebuje. Ne bodo prazne stvari, ampak resne in pončne. Poskrbljeno bo seveda tudi za zabavo in razvedrilo, ki si ga mora tudi človek privoščiti; ki pa bo pošteno, da bo vsakdo vesel. Nočemo razprtij in sovraštva, ampak poštenega dela, ki mora vsakega poštenega človeka veseliti. Ne bomo se prepirali s klerikalci, kateri nas nesramno napadajo in obrekujejo, kakor bi naši pristaši bili res kakšni slabši ljudje od klerikalcev. Toda opozarjamo že zdaj naše cenjene pristaše in čitatelje „Narodnega Lista“ (in seveda tudi klerikalce ako ne bodo mirni), naj pridobivajo še več naročnikov in pazno zasledujejo in čitajo „Nar. List“, ki ima vedno dosti poučnega gospodarskega berila. Tudi za zabavo bomo skrbeli, posebno ako nas klerikalci naprosijo, da bomo začeli pisati slavno zgodovino katoliškega bralnega izobraževalnega društva in zadnjih dveh predsednikov, na ktera bralno društvo ne more biti preveč ponosno. Dalje o klerikalcih, ki so v Št. Jurju marsikaj počenjali, česar dozdej nismo hoteli objavljati; ker pa hočejo klerikalci ljudi nafariati, da so le oni najbolj sveti in da naprednjaki najbolj slabo žive, bomo pa svet natančno poučili o zelo zanimivem krščanskem življenju Šolinčevega misijonarja, in se bo marsikteri čitatelj čudil življenju zagrizenega klerikalca, ki je povrh še „častiti“ in mu ljudje roke poljubljaajo. — Zanimiva in za smeh bo tudi zgodba častitega župnika iz Crešnjevca, ki je enkrat v Št. Jurju take kozolce preobračal, da bi se tudi klerikalcem ne zdelo po božji in klerikalni volji. Tudi o njegovem življenju v domačem župnišču bi lahko in tudi bo (če nas naprosite) povedala neka gospa iz Teharja, ki je pri njem vino kupovala. Ja, pa kaj še vse, če hočete, da dokazemo, da ni vse pobožno, kar se pobožno imenuje, ampak da zunaj blišcite, znotraj pa gnijete. Opozarjamo, da bo vse, kar bomo pisali, do pičice resnično, ker ljubimo resnico in poštenje, ne pa laž, kakor je klerikalna navada.

d **Št. Jurij ob juž. žel.** V nedeljo se je vršil sestanek vseh tukajšnjih narodnih izobraževalnih društev v restavraciji gospe Marije Kincl; prišlo je čez 50 udeležencev. Pozdravil je vse navzoče prav prisrčno starosta Št. Jurskega Sokola brat Čulek, nam je pojasnil položaj ter svetoval, kako bi se naj v bodoče skupno delovalo na narodnem izobraževalnem polju. Vsi so z navdušenjem sprejeli to misel. Krepko so posegli v debato gg. J. Dobovišek, nač. vet. društva, Jože Drefenig, tajnik pož. brambe, Karl Kveder, predsednik knjižnice, gdč. Gobec ter gg. Sevnik, Ferlež, Verbič. Nato nam je v prav poljudnih besedah razlagal brat Rotter iz Celja o pomenu plesa in boljšega občevarja med ljudstvom. Določila se je prva plesna vaja za nedeljo 28. t. m. S pevskega vajami se začne 23. t. m.

zvečer točno ob 8. uri. Priglasilo se je lepo število fantov in deklet, kar obeta, da bomo imeli krasen pevski zbor v Št. Jurju. Brat Ferlež nam je v prav navdušenih besedah podaval v pol ure trajajočem govoru o pomenu in namenu sokolstva; vsi bratje so pazno poslušali ter ga ob koncu z navdušenimi „Nazdar“-klici nagradili za njegov bratski govor. — Želimo, da bi nas večkrat navdušil z enakimi podavanji sedaj v zimskem času. Št. Jurij, le krepko naprej za boljšo bodočnost in samostojnost! Na zdar!

d **Mater Božjo je okradel.** V Gornjemgradu je ukradel neznani tat z Marijine sohe zlato verižico in štiri zlate prstane, od katerih sta imela dva vložene dragocene kamne. O tatu ni duha ne sluha.

Brežiški okraj.

b „**Povest o zastavi.**“ Z ozirom na našo tozadevno notico v zadnji številki, katera notica je bila posneta po „Nar. Dnevniku“ in tam po nemških listih, nam poroča gospa Josipina Gelinsheim, da ni ona dne 6. tm. izobesila italjsanske zastave, ampak takratni oskrbnik kozjanske grajščine.

b **Podsreda.** Tukajšnji trgovec, Ernest Kos ki smo ga prištevali med svoje pristaše, je v nedeljo dne 14. nov. 1909 zasedel črnega konjička. Pri seji krajnega šolskega sveta je glasoval po klerikalni komandi. Menda misli, da bo sedaj zopet začel g. župnik pri njem kupovati svoje potrebščine, pa se bržčas moti. — Ernestu Kosu čestita na njegovem moštvu in mu želi dober tek njegov sorodnik — I. J. gost.

a **Iz Brežic.** Čitalnica v Brežicah uprizori dne 8. grudna zvečer veseligr „Moč uniforme“. — Ker je ta igra še na vseh odrih izvrstno uspela, se nadajamo obilnega obiska. — Prosimo vsa sosedna društva, da se ozirajo glede svojih prireditev na čas določen za uprizoritev te igre.

v **Iz Brežic.** Kakor smo že poročali, se vrši dne 29. tega meseca dopoldne od 9. do 12. ure pri ckr. davčnem odelku v Brežicah volitev dveh članov in dveh namestnikov v osebno dohodninsko komisijo. Voliti je v II. razredu kot člana g. dr. Ferdinanda Kuneja, zdravnika v Št. Petru pod Sv. gorami, kot namestnika g. Mijo Štarkla, župana v Sevnici, v III. razredu kot člana g. Franca Lipeja, trgovca v Brežicah, kot namestnika g. Alojza Schweigerja, posestnika v Rajhenburgu in zagatelnja piva v Brežicah. Opozarjamo, da tukaj ne pride v poštev politično prepričanje enega ali drugega in je torej dolžnost vsakega zavednega Slovence, voliti izključno le te kandidate. Vsakdo, kdor nam v tem oziru nasprotuje, koristi le našim narodnim nasprotnikom. Legitimacije s podpisanimi glasovnicami naj se pošljejo na naslov tvrde Uršič in Lipej ali Posojilnice v Brežicah oziroma naravnost na c. kr. okrajno glavarstvo (davčni oddelek) v Brežicah.

b **Bojsno pri Pišecah.** Naš na papirju župan I. B. pač ne more pozabiti grdega poraza pri obč. in deželnozborskih volitvah. Študirali so z mamico županjo, šteli in odštevali — a vedno smola! Pet je pet — in nič več! O ti presneti „liberalci“, saj se vam že kuri ogenj v peklju pod Svetim Urhom! — Zdaj stresa g. eks-župan svojo jezico nad vsakim človekom. Pred nekaj časom so zašli lovci v njegov prazni vinograd. Seveda so bili „liberalci“, in da bi si izlil jezo, jo mahne na sodnijo, in jih da „na paragraf.“ Menda so mu lovci nekaj praproti pohodili. Seveda so dobili oče B. tako dolg nos kakor je pot od njih pa do „blaženega Cenčera.“ Le ne

vganjajte v svoji strašni jezi na „liberalce“ takih smešnih stvari. Mi lovci, mi mladi, mi gremo naprej, se hočimo otestiti sovragov odslej. — Pa zdravi!

v **Iz Brežic.** Kako predrzni so naši nemškutarski uradniki, nam kaže sledeči slučaj. Za volitev v osebno dohodninsko komisijo razdelile in razposlale so se vsem volilcem pravilno dvojezične glasovnice. A naši ckr. davčni uradniki vrnilo so te dvojezične glasovnice ckr. davčnemu oddelku, kateremu načeluje njihov šef, z opombo, da hočejo imeti samo nemške glasovnice. Našega slovenskega uradnika se preganja za vsako malenkost, celo če izpolni kakšno neuradno tiskovino v slovenskem jeziku, a nasprotnikom naj bi bilo dovoljeno vse. Pozivljemo na tem mestu ckr. okrajno glavarstvo oziroma ckr. finančno ravnateljstvo v Gradcu, da stori v tem slučaju tudi svojo dolžnost.

b **Bizeljsko.** Za župana je izvoljen ekonom g. Ivan Malus, naš vrli somišljenik. Živel!

b **Dobova.** Nastanil se je pri nas pekovski mojster, ki peče izvrstno pecivo, ki se z vsakim drugim lahko kosa. Doslej smo bili primorani prejemati „hočeš-nočeš“ nemčursko pecivo iz Brežic, odslej pa hočemo podpirati svojega človeka, kar naj tudi dobovska okolica upošteva. Toliko upijemo, da smo Slovenci, a se prav mnogokrat spozabimo ter kupimo pri tujcu, Neslovincu. Vsak ve, kaj je sedaj njegova dolžnost. — Isto kot je bilo preje s pecivom, je še vedno z mesom. Tudi v tem oziru se nam v kratkem obeta zboljšanje. Če se to zgodi prej ali slej, dolžnost naša je, da vemo že vnaprej, kaj nam bo storiti, da ne preneha to ali ono podjetje, katerih vsako je za nas velike važnosti.

Ljutomerski okraj.

l **Logarovec pri Sv. Križu na M. p.** Gospod urednik, zopet nekaj malega od nas. Naši obč. odborniki slovijo zaradi svoje kunštosti čez najmanj devet far. Nekateri znajo prav debele povedati, drugi pa zopet, če so malo v njem, postanejo kar sodniki s pestjo. Bilo je nekoč v neki gostilni. Ker se fantje niso hoteli med seboj pretepati, sta to storila denarničar in neki odbornik. Ko nehata, povzame besedo napreden fant in ju poučuje, kako bi se naj tako „imenitne“ osebe v občini obnašale. To je denarničarja tako razburilo, da se je spozabil in začel pretepati fanta; sodnija mu je zato velikodušno kot plačilo dala za 5 dni miren kotichek, da je lahko premišljal o minljivosti sveta in — denarja, po katerega je tudi moral v žep poseči. — Pa seveda, bog ne daj, da bi mu kdo rekel, da ni „krščanski mož“ in veren pristaš „kmečke“ zveze. Tudi naš oče župan, o katerem bomo tudi povedali še kake krščanske storije, so seveda od kmečke (v resnici farovške!) zveze. Nekoč so se izrazili: „Kdo je ta? Je bržkone iz Kokorič, ker ima naročen „Narodni List“, ki župnika tako grozno napada.“ Si menda že tudi zasluži, kakor vi, oče župan!

v **„Ljutomer. Čitalnica“** priredi 5. dec. Miklavžev večer v čitalniških prostorih g. Seršena za odrasle in za deco. Na Štefanovo 26. dec. pa priredi v prostorih g. Vaupotiča veliko tombolo s samimi lepimi dobitki. Ker se gre za dobro reč, se prosi da ta dan druga društva v domačem okraju ne priredi nobene veselice. Na svidenje!

a **Iz Ljutomera.** V nedeljo, dne 28. novembra 1909 priredi „Murski Sokol“ v dvorani g. Kukovec ob 7. uri zvečer priznano dobro štiridejansko ljudsko igro spetjem „Brat Martin“. — Ta igra dosegla je doslej povsod v vseh krajih njene vpriporitve zaželjeni uspeh

in to posebno vsled tega, ker je izvzeta snov popolnoma iz našega kmetškega življenja ter nudi gledalcem razum pouka tudi mnogo zabave. — Nazdar!

z **Malanedelja.** Tukaj se je v četrtek obesila Marija Vrabl. Bila je tako bolna, da si sama ni mogla več pomagati. Stregla ji je mati; ko je ta nekoč zaspala, se je hči splazila iz sobe in se zunaj v listnjaku obesila.

a **Ljutomer.** „Veteransko društvo v Ljutomeru“ (s slovenskim poveljem) blagoslovi in razvije svojo zastavo v nedeljo, dne 12. decembra t. l. Vsa bratska in narodna društva se najvljudneje vabijo, da se po mogočnosti udeležijo te slavnosti; prosi pa se, da se vsaka udeležitev društva vsaj do 1. decembra javi načelniku ali odboru. Ob enem se prosijo vsi prijatelji društva za prispevke za zastavo. Vsak, še tako majhen dar, se hvaležno sprejme in se bode obelodanil po časnikih. — Vsa domača društva pa se prosijo, da naj na ta dan ne prirede nobene zabave.

l **Logarovec pri Sv. Križu na M. p.** Naš oče župan so torej dosegli, kar so si srčno želeli: na občinsko (pardon okrajno!) cesto se je navozil prod in se tudi razgrnil. Nastanejo torej vprašanja: 1) kdo ga je navozil? 2) ali je to zastonj storil? 3) če ne, kdo bo plačeval? Poglejmo: Ko sta župan in denarničar izprevidela, da jima laži nič ne pomagajo in da razni posestniki iz Kokorič vkljub vsemu nočejo proda voziti, sta napovedala na delež, ki je bil določen za Kokoriče, licitacijo, češ, zdaj jih bova pa „postrašila.“ Pa ni nič pomagalo! — Pri licitaciji se je zavezal neki posestnik iz Logarovec, da navozi prod proti plačilu 4 K za kup. Mož je prod res tudi že navozil — in gotovo je torej, da ne zastonj. Pride torej glavno vprašanje: Kdo bo plačeval? Naš oče župan so rekli: občina Kokorič. A ta ni hotela o tem nič slišati. Naš oče župan pa so kunšten mož, in groziti so začeli s „c. kr.“ komisijom! Ko torej nihče ni hotel plačati, jo mahnejo oče župan na glavarstvo v Ljutomer. Tam so se še enkrat prav pošteno zlagali, rekoč: „Občina Kokorič se zoperstavlja vožnji proda na okrajno (!) cesto v Logarovce.“ G. komisar je razposlal takoj „obtožencem“ povabila na razpravo. Ko se je ta zvršila, je komisar priznal, da je občina Kokorič prosta vožnje proda na občinsko (— o pardon: okrajno!) cesto v Logarovce. Kdo bo torej sedaj plačal? Oče župan in denarničar mislita na nove občinske doklade. Pa ne bo nič, možakarja! Bomo pogledali malo natančneje v občinske zapisnike. Za vse neumnosti, ki jih vganjate, bo trebalo precej denarja. Odirati pa se ne pustimo!

l **Malanedelja.** Našega župnika, ki je zadnjo nedeljo popoldne s priznice zabavljal na našo napredno mladino in naravnost neresnico govoril o našem mladinskem shodu, si bomo prihodnjič natančneje ogledali! Ni vse zlato, kar se sveti!

Mariborski okraj.

m **Pri občinskih volitvah v Mariboru** so v vseh razredih zmagali Nemci. Socijalni demokratje so sicer nastopili v III. razredu, a so propadli. — Ravnotako so propadli socijalisti pri občinskih volitvah v Gradcu.

m **V Slov. Bistrici** je umrl 15. tm. Egon Konradi, star 47 let. Njegovo življenje je bilo prav čudno. Bil je sin lastnika graščine Štatenberg, je bil pozneje dragonski oficir, kmalu pa izginil — in nekega lepega dne bos in raztrgan je bil zopet v Slov. Bistrici. Preživljal se je s tem, da je

dostavljal strankam po odleglih gorskih grapah sodne listine.

v Ženo je ustrelil v Dobrenji pri Mariboru posestnik Laufer. Sprl se je bil s svojim sinom in pravijo, da ga je hotel ustreliti, kar je pa preprečilo njegova žena. To je Lauferja tako razkačilo, da je zgrabil za samokres in je svojo ženo od zadi ustrelil. Žena, ki je bila že prej več mesecev bolna je sedaj v smrtni nevarnosti.

z Vzor šulferajnskega učitelja. V Razvanju pri Mariboru je vladal zadnje čase med nemškutarji veden krag in prepir. Odkar je prišel nemški provizorni učitelj Legat med svoje nemške bratce, ni bilo več mira v lepem Razvanju. Dasi mlad in neizkušen, je vendar hotel pončevati svojega nadučitelja Atzlerja in vse velmože v občini. Pri takih priložnostih je vedno prišlo do razžaljenj in eden sodnik je nekoč rekel, da bi za Razvanje bilo treba lastnega sodišča. Sedaj so bili pred mariborskim sodiščem učitelj Legat in njegova dva nasprotnika Trinko in Roth, oba občinska in krajna šolska svetovalca. Na dan so prišle čudne reči; zaslišalo se je 20 prič, deloma tudi šolski otroci. Sodniku Kronasserju se ni posrečilo, da bi stranke umiril. A vse ni nič pomagalo. Legat je bil stober razvanjskega nemštva in zelo nadut človek. Zapiral je otroke po cele ure, tepel jih je do krvi, zasmehoval njihovo revščino, hodil je pijan v šolo, za norca je imel vse, prepiral se je z vsemi in v vsem je bil najbolje podkovan. — Legat bođe prestavljen iz Razvanja, Trinko je bil obsojen na 100 kron, Roth pa na 50 kron globe. — Sedaj bodo domači nemškutarji sami med seboj in imeli bodo mir.

z Iz Studencev pri Mariboru. Sodišče bo imelo opraviti z nekaterimi odpadniki, ker zmerjajo slovenske delavce z „osli“ in „butci“, ki so zahtevali slovensko šolo. Takim ljudem je treba stopiti brez usmiljenja na rep, da zacvillijo in potem umolknejo. Tri ali štiri je treba naučiti poštenja, potem pa bomo imeli zopet mir v Studencih.

a Iz Studencev pri Mariboru. Po trnjevi poti stopamo v boju za slovensko šolo. Odkar so naši poslanci nastopili proti agitaciji žup. Schmuckenschlaga, je preteklo zopet precej tednov. Doseglo se je sicer toliko, da se je zaprečil nemški namen, ko so hoteli z zmešnjavo in silo odriniti našo šolsko zadevo ob stran, toda vse skupaj se čudno zavlačuje. Kmalu poteče leto dni, odkar smo vložili prošnjo za ustanovitev slovenske šole, zato menimo, da bi že bila vsa posredovanja lahko v redu ter zahtevamo komisijo.

a Iz Studencev pri Mariboru. Oča Schmuckenschlag so pogoreli popolnoma s svojim znanjem in delom. Rekli so, da moramo preklicati prošnjo za slov. šolo, toda polovica prošnikov sploh ni hotela priti v slavni županski urad, izmed ostalih pa jih je mnogo vztrajalo kljub županovim grožnjam in prošnjam. Tri mesece so se mučili oča župan celo zastonj, zdaj pa so že storili sploh konec njihovem težkemu trudu.

Porotne obravnave. Za prihodnje porotne obravnave, ki se pričnejo v Mariboru 29. novembra pridejo sledeči slučaji do razprave. V ponedeljek, 29. novembra: Jožef Klinc, nboj, predsednik Ludovik Perko. V torek, 30. novembra Anton Rober, uradno poneverjenje in Matija Rep, posilstvo, predsednik deželno sodni nadsvetnik Voušek. Sredo, 1. decembra: Pater Anzelm Murn in Viktor Cenčič, razžaljenje časti potom tiska, Franc Gomilšek in Franc Rakovič, tudi žaljenje potom tiska, predsednik deželno sodni nadsvetnik Morocutti. V četrtek, 2. in v petek, 3. decembra: Jurij Potočnik, Miha Beg st., Marija Beg st. in njuni otroci Marija, Vinko, Katarina in Miha Beg in Margjeta Potočnik radi ponarejanja denarja, predsednik deželno sodni nadsvetnik dr. Fraidl.

z Iz Maribora. „Slovanska Čitalnica“ priredi pozimi ciklus poljudno-znanstvenih predavanj iz raznih strok, kulturne in politične zgodovine, slovestva, naravopisja, pravoslovja, tehničnih strok itd. Vršila se bodo po možnosti po četrtnih ob 8. uri zvečer v čitalniški sobi ali pa mali dvorani ter so pristopna vsakomur.

Prvo predavanje bo obravnavalo velezanimiv predmet, namreč elektrizacijo alpskih železnic in nje pomen v prihodnjosti. O tem predmetu govori gospod inženir Turnšek v četrtek, dne 2. grudnia t. l.

Miklavžev večer v Mariboru priredi tamošnje »Dramatično društvo« 5. dec. ob 7. uri zvečer v »Narodnem domu«. Igrala se bo čarobna bajka »Snegulčica«. Več prihodnjič.

Ptujski okraj.

p Libanja je znana občina v ormoškem okraju, katero je letošnjo poletje zadela strahovita toča. — Tej občini načeljuje župan Juri Novak, ki je dal letošnjo jesen svojega sina v ormoško nemško šolo. Sto in stokrat smo že povedali, da nimamo nič proti temu, da se kedo nauči kak tuji jezik; to je za vsakega velike koristi, zakaj: kolikor človek več zna, toliko več velja! G. Novak, ako želite, da se Vaš otrok nauči dobro nemščine, dajte ga naravnost med nemce, kar Vas stane za Vaše razmere prav male stroške. S svojim činom Vi le podpirate posilinenstvo ormoške šole, sebe pa smešite pred Nemci, ker ste ud dveh slovenskih krajnih šolskih svetov: svetinjskega in ormoško-okoliškega, ne glede na to, da je tudi Vaša občina (razun Vašega brata!) slovenska. Za zdaj naj zadostujejo te vrstice, ki Vam naj bodo v svarilo, da čimprej popravite svoj nepremišljeni korak, ki je zelo slab vzgled za celo občino.

u Iz Svetinj. V Svetinjah je pretečeni teden zgubila prelep okrasek v obliki table, in s tablo vred je izginil tudi M. Rakuša, zmešani trgovec. Nihče ne more tajiti, da bi ne bil „zmešani“, kajti najprej je bil sabol, potem žnidar in nazadnje krojač; pri bataljonu pa je avanziral cela do „flikšnadjarja.“ Poleg vsega tega pa je še bil muzikant, pišetar, svinjski mešetar in mežnar. „V celi fari znam jaz najlepše v klenk zvoniti“, se je rad pohvalil. Pa tudi na politiko se je razumel. Najprej se je šulil za narodnjaka, pa kmalu je spoznal, da ni sposoben za to stranko, ker ni odkritosrčen človek. Potegnil jo je k zvezarjem. Radi so ga sprejeli, take rabijo tam! In kmalu ni bilo v fari takega, ki bi znal pri Jerebiču „pod vejo“ tako lepo kakor on zaklicati: „Živio, kmečka zveza!“ In klical je tako milo in lepo, da ga je slišala in uslišala navsezadnje svetinjska posojilnica. To ga je tako razveselilo, da si je kupil v Trsteniku hišo nasproti Jerebiču, da ga imata vedno pred očmi, kajti Jerebič je „najuglednejši“ načelnik svetinjske posojilnice. Tako je torej postal Martinek še celo ud posojilnice; obljubljeno ima baje tudi odborniško mesto, toda mora imeti prej taki trebušček, kakor ga imata Jerebič ali pa Marin. Mi pa mu želimo lep mir in pokoj in luč v možganih mu naj posveti, amen. — Tibla.

z Nezaupnico dr. Ploju je izreklo nekaj zapeljanih in nepoučenih kmetov na shodu pri Sv. Tomažu nad Ormožem, pač pa zaupnico — Mešku. Kaj vse ne napravi duhovniška komanda! Možu, ki je po toči pomagal okraju iz lastnega žepa in se trudil povsod za podporo, se izreče — nezaupnica, Mešku, ki ni storil za okraj še toliko dobrega kakor je črnega za nohtom, ki se je po toči vozil po božjih potih in „ogle-

doval“ pozneje škodo pri farovških piščancih, pa — zaupnico. Iz tega primera se jasno vidi, kako vodijo politikujoči duhovniki ljudstvo za nos!

p Iz sv. Lovrenca na dravskem polju se nam piše: Občinske volitve, proti katerim je bil vložen rekurz, je baje okrajno glavarstvo potrdilo. Gosp. župnik Ozmeč je torej svoj namen dosegel, sedaj še hoče župana imeti v svoji bližini, da ga bo lažje imel pod komando. Ozmečev kandidat za županski stolec je baje — krčmar Finžgar.

v Iz rogaškega okraja se nam piše: — S posebnim zanimanjem smo čitali dr. Plojev članek v „Narodnem Dn.“. Vedeli smo sicer, da naš poslanec dr. Korošec ne stori za svoj volilni okraj ničesar, a da tako zanemarja zastopanje kmetijskih potreb, kakor je bilo odkrito vsej javnosti v Plojevem odgovoru, tega vendar nismo pričakovali.

Naravnost nestrpno smo čakali, kaj bo odgovarjal „Slov. Gospodar“ in kaj bo rekla „Straža“. Spregovorila sta res, toda tako, da bi bilo za vodja „Kmetijske zveze“ bolje, ako bi molčala.

Nam se je čisto jasno in razločno sedaj v listih dokazalo, da nimajo naši zastopniki pod vodstvom dr. Korošca niti volje niti zmožnosti, da bi se poučili o naših težnjah, naših potrebah in naših zahtevah. Oni ne vidijo in ne vedo, kaj nam je krvavo treba. Kako bi tudi, saj ne pridejo med nas in ako pridejo, nam na shodih povedo nekaj lepih besed, popijejo morebiti pri gostilničarju par četrta vina in ako so posebno dobre volje, spregovorijo par visokih besed; potem pa jih par let ni. Mi v rogaškem okraju sploh skoraj ne vemo, da imamo kakšnega poslanca. — Pomoči smo potrebni, saj je naš okraj reven, da se nas Bog usmili, pa za nas ni poslanec, ki bi prišel med nas, delal za nas in vsaj povedal, da ima dobro voljo, pa ne more nič doseči.

Vabimo druge, ker vidimo, da nas je vodja „Kmetijske zveze“ s celo stranko popolnoma zapustil.

z Obkradel gospodarja in hlapca. Hlapec Anton Paitler, ki je služil pri Bombeku v Možganjih pri Ptuj, je ukradel svojemu gospodarju, kateremu je ušel in drugemu hlapcu denarja in obleke za 150 kron.

d Dež. posl. Ozmeč in Ornič. Mariborski listi se silno kregajo na nas in pa „Slogo“, ker smo pribili dejstvo, da je slovenski poslanec (to se pravi, katerega so izvolili Slovenci,) na javnem shodu hvalil — Ornika. Vse drugo navajajo — samo tega dejstva ne morejo utajiti. In to je glavna stvar! Sicer pa smo Ozmečevu hrabrost napram Orniku in Nemcem že svoječasno opisali, ko smo poročali o sejah okr. pomožnega odbora za podpore posuši.

d Za ravnatelja na ptujski gimnaziji je imenovan bivši tamošnji profesor fizike in matematike dr. Schöbinger. — Če je še dr. Schöbinger tak, kakor je bil pred leti, potem bo spravil iz gimnazije še tisto betvo Slovencev, ki je Gubo ai mogel.

z Zaprli so 16 let starega delavca Mihaela Supaniča iz Slovenje vasi na Dravskem polju radi tatvine. V Kalsdorfu pri Gradcu ga je zasačilo orožništvo.

z Izkaz prispevkov za po toči poškodovane v ormoškem okraju: Iznos 2389 K 48 h. Darovali so nadalje: gg. Franc Mikuš, veleposestnik, Donačka gora, 10 K; Posojilnica v Gornji Radgoni 50 K; Slavoj Novak, Varaždinske toplice, 15 K; dr. Bela Stuhec, Ptuj, 20 K; dr. I. Sernec, Celje, 10 K; Savinjska posojilnica v Žalcu 50 K; Fr. Hauptmann, Gradec, 10 K; Narodna društva v Ptuj, čisti dobiček veselice dne 12. 9. 1908 150 K; Samci v Središču čisti dobiček vinske trgatve 10 K; Svitoslav Hauptmann, Sv. Križ pri Mariboru, 20 K; Vinko Jakl, Središče, 2 K; dr. Poljanec, Maribor, 10 K. skupaj 2746 K 38 h. Vsem dosedanjim darovateljem, posebno pa veseličnemu

odseku v Ptuj, za izreden dar po 150 kron, izrekamo najpristrčneje zahvalo. Ob enem naznanjamo, da je pomožno akcijo po prezkodnji smrti velezaslužnega dr. I. Omuleca prevzel okrajni odbor ormoški ter prosimo, da slavno občinstvo ev. doneske vpošlje na okrajni zastop ormoški.

p Vurberk. Dne 21. tm. je mala, a vesela družba v Golobovi gostilni igrala in plesala, pa tudi za družbo sv. Cirila in Metoda 3 K darovala.

Slovenjegraški okraj.

o Hans Woschnagg in kazenski paragrafi. V Šoštanju postaja čimdalje lepše. O priliki reklamacij zaradi volitev v občinski zastop v Šoštanju je vložilo več Slovencev reklamacije, glede katerih je g. Hans Woschnagg slutil, da jih je sestavil notarski kandidat g. Rudolf Kramer. Po šoštanski navadi se je pa našel korak, kako bi se onemogočile vložitve teh reklamacij. Zadnji dan reklamacijskega roka je bila namreč občinska pisarna celi dan zaprta in nikdo ni hotel reklamacij sprejeti. — Ker si pa Hans Woschnagg stvari vendar pi vzel tako priproste, iskal je pot, kako bi spravil te reklamacije s sveta. Peljal se je v Gradec in iznašel, da se reklamacije ne bi mogle vložiti, ako bi Slovenci ne bili dobili od davčnega urada na skrivaj podatkov, kar je seveda velika domišljija. Hans Woschnagg je storil torej drug značilen korak, stopil je v pisarno c. kr. notarja Kolška ter vpričo tega zahteval od g. not. kand. Rud. Kramerja, naj takoj ukrene, da se reklamacije umaknejo ter mu je v nasprotnem slučaju grozil baje z bojem na nož in s škodo. G. Rudolf Kramer je to postopanje, ki zelo diši po izsiljevanju, naznanil c. kr. državnemu pravdnistvu v Celju. — Uvedlo se je zoper Hansa Woschnagga kazensko postopanje, toda, kakor je v naših razmerah naravno, bilo je ustavljeno. — Tako je Hans Woschnagg ušel sicer paragrafu, pa pokazal je zopet svetu, s kakimi sredstvi se vzdržuje nemštvo v Šoštanju. Pa še ni dovolj! — Naenkrat izvemo tudi čudno novico, da se reklamacije zategadelj ne morejo rešiti, ker je Hans Woschnagg, ko se je iz Gradca peljal, akte z vsemi spisi glede občinskih volitev zlasti tudi z davčnimi predpisi vred pozabil v enem vozu in se je vkljub iskanju in povpraševanju izkazalo, pa je ves akt izgubljen. Zato se mora začeti popolnoma znova za Hans Woschnagga ugodnejše volilno postopanje. — Taka sapa veje sedaj v Šoštanju in oblasti k temu molčijo?!

v Skala ga je ubila. 15. t. m. se je zgodila v Josipdolu (Josefsthal) pri Ribnici velika nesreča, ki je vzela delavcu Pungartniku življenje. V Josipdolu dela več delavcev v kamenolomih; nikdo ni mislil na kaj hudega, kar se naenkrat odloči skala in potegne Pungartnika seboj v globino kakih 12 m daleč. Nesrečnika je skala popolnoma zmečkala. Pungartnik je bil še le 43 let star in zapušča svojo rodovino v veliki revščini. Neki drug delavec se e skoro na čudežen način rešil.

Konjiški okraj.

o Wallandovih dedičev gostilno v Konjicah je kupil neki inženir iz Celja za 123.000 K.

Vestnik

„Zveze napredne mladine“.

Tovarišem in tovarišicam!

Z veseljem zasledujem v tujini gibanje napredne slovenske mladine v domovini. Posebno veselo znamenje je, da se mladina sama povsod zanima za organizacijo ter nastopa in govori na shodih, česar pred gibanjem napredne

mladine ni bilo opaziti. Posebno pohvale vredna in vzgledna pa so naša vrta slovenska napredna dekleta, ki nastopajo ter vzpodbujajo tovaršice za organizacijo in napredek. Le krepko naprej na potu izobrazbe; brez strahu, ponosno se naj zbira mladina v četi mogočne organizacije, ki si je načrtala pot, pošteno, odkritosrčno delati za izobrazbo vse mladine brez razlike stanu in spola. Zadovoljno opazujem mogočno mladinsko gibanje, ki gre naprej brez strasti in brez ozira na napade nasprotnikov, kateri se poslužujejo vseh nizkotnih sredstev za obrekovanje naših vrlih fantov in deklet in veze sploh. Ne ozirajte se na laži in obrekovanja nasprotnikov; psovali Vas bodo za liberalce, brezverce itd. A odgovorite jim s svojim poštenim življenjem, da ste visoko nad njimi v нравnem in umstvenem pogledu, ker taka vera, kakor jo imajo klerikalci vedno na jeziku, je le zasmeh pravega krščanstva, in njih нравnost, o kateri znajo sicer dosti besedičiti, ne bo rešila slovenskega naroda. Le izobražen narod lahko upa na boljšo bodočnost.

Pododbori, pridno sklicujte seje in sestanke, pridobivajte člane in članice ter somišljenike, vse s poštenimi sredstvi. Organizacija obsegaj vso narodno mladino, imej pa kolikor mogoče agrarno-stanovski značaj. P r i d n o n a p r e j!

Napredni mladinski pozdrav!

Andrej Oset.

Andritz pri Gradcu.

Mi gremo naprej.

Pod tem naslovom piše štev. 11.
„Naše bodočnosti“:

Čitatelj mladi, ali si že stal kdaj po zimi pod vaškim hribom in opazoval, kako je zgnetel vrhu griča tvoj tovariš majhen sneženi val, ga spustil potem po hribu, kako je isti vedno bolj in bolj naraščal pobirajoč že oddaleč vidno sled ter prihral končno mimo tebe v dolino k t velikanska skala, ki preti uničiti vse, kar bi ji bilo na poti.

Slovenski napredni mladenič, gotovo si že videl podoben prizor in povem ti, ti sedaj sam izvršuješ nekaj sličnega. V času, ko vstajajo na vseh straneh svobodi slovenskega naroda sovražniki in protivniki, in ga od dne do dne srditeje napadajo, v času ko so starejše vrste braniteljev začele omagovati in je marsikateri bojevnik iz strahopetnosti ali dobičkarije že odpadel, v tem nevarnem času se je začel vzbujati napredni slovenski mladenič, — se družiti in zbirati v **NOVO** slov. armado, čilo in navdušeno za nadaljnjo bojevanje. Kakor majhen sneženi val narašča nova mladinska organizacija in hiti neutrudno dalje in dalje. 985 sobojevnikov si imel lansko leto v sokolskem naraščaju, letos pa je to število močno narastlo, se podvojilo in 2008 sokolskega naraščaja koraka danes ob Tvoji strani na narodno bojišče.

Ali ne navdaja to število tudi tebe, omahujoči starejši sobojevnik, z novim upanjem in navdušenjem? Ali še upaš dvomiti o zmagi svojih idej, ali se ne podaš z novimi močmi in silami v nadaljni boj za sveta načela svobode, enakosti in bratstva? Kakor hočeš! Ako si omahljivec, odpadi in omadežuj svoj značaj, pa vedi, da takoj stopi na tvoje mesto dvojce mladih, čilih sil, neomadeževanih in nepokvarjenih.

Vzporedno s sokolstvom se zbira še posebna armada na Štajerskem, ki narašča od nedelje do nedelje, od shoda do shoda. Na stotine mladeničev in mladenk je tudi že v tej napredni

mladinski organizaciji in to v teku dveh mesecev. Kak val, ki gotovo še mogočno naraste, preden prihiti v dolino.

Pa poslušaj tovariši! Tudi mogočen val se lahko razbije, ko prihiti v dolino, in zadene ob kake zatvore, ako ni dovolj trdno sklopljen. Sedaj razširjaš svojo organizacijo, glej, da je obenem že tudi vtrdiš in tesno zvežeš, da je nihče ne bo mogel razdružiti. Delati moraš po gotovem načrtu in poglobiti svoje delo. Nikdar naj ne bo mladeniška organizacija samo za parado, vedno le v vzgojo.

V boju za svoj narodni obstanek potrebujemo pred vsem z n a č a j n i h in v z t r a j n i h ter o d l o č n i h bojnikov. Naj bo vse delo organizacije obrnjeno v to, da nam vzgoji mož, ki ne bodo spreminjali svojih načel od danes do jutri, ne ker so prišli do boljših, marveč le iz dobičkaželjnosti, da ne bodo zaradi par desetakov izdali in blatili tega, kar jim je bilo včeraj še sveto. — Vzgajati treba v v z t r a j n o s t i. Bojnikov, ki so danes navdušeni, jutri jim pa ob najrahlješi sapici, ki zapihlja od katerekoli strani, upade pogum, da vržejo puško v kornuzo, takih bojnikov ne potrebujemo. Naj pride kar hoče, mož mora vedno vztrajati na svojem mestu in p o g u m n o braniti svoja načela in svoje prepričanje.

Pa mož mora tudi vedeti za kaj se bojuje, zato potrebujemo končno izobraženih bojnikov. Z uma svitlim mečem se bojujemo dandanes in zato naj bi bila umstvena izobrazba glavni namen vsake mladinske organizacije.

Val tako stvorjen bo trden in močen in ni je ovire, ki bi je ne premagal. — Bodi ti tak val, napredna mladina slovenska!

o Krasen mladinski shod se je 21. tm. vršil v Grižah. Gospe Naprudnikove gostilniški prostori so bili natlačeno polni; med je zbranih nad 100 samih krepkih kmečkih mladeničev in mladenk ter nekaj naših naprednih kmetov. Predsedoval je vrl mladenič tov. Gorišek iz Griž. O ciljih in namenih slovenske napredne mladinske organizacije so govorili z velikim uspehom tov. Krajšek iz Ložnice, tov. Golavšek iz Megojnice, tov. Pikel iz Žalca in tov. Kunej iz Celja. Pozdrave trboveljske mladine nam je prinesel tov. Bregar. Kmet Dolinar je prav lepo govoril s stališča starišev napram mladinski organizaciji; mladinska zveza je potrebna in koristna, zato ji naj stariši ne nasprotujejo. — Nedeljski shod nam je zopet pokazal, da se našim klerikalcem ni posrečilo zastrupiti vse naše poštene slovenske mladine. — Z veselim srcem že lahko gledamo danes v jasnejšo in boljšo bodočnost, ko postanejo ti vrli mladeniči in mladenke samostojni gospodarji in gospodinje. — Savinska mladina se zaveda, vstaja, zato ji kličemo: le vrlo naprej!

v Iz St. Petra v Sav. dol. Misel
organizacije napredne slov. mladine,
ki je prodrla že v najtemnejše kote, je
našla tudi pri nas navdušen odmev. Iz-
volil se je že pododbor, ki se je kon-
stituiral sledeče: predsednik tov. Mi-
hael Sedminek, podpredsednik tovarišica
Olga Petrakova, tajnica tovarišica F.
Zaveršnikova, blagajničarka tov. Mici
Zagoričnik; odborniki tov. in tovarišice:
Martin Kramar, Mici Kramar, Andrej
Rojnik in Mici Sedminekova. Namest-
nika: tov. Vinko Sedminek in tov. V.
Kramar. Odbor je v vrlih delavnih ro-
kah in je upati veliko uspeha. Živela
napredna mladina!

v Nekaj za vzgled našim organizatorjem napr. mladine! Moravska češko-klerikalna mladinska organizacija je dosegla po 4 letnem obstanku 15 ti-

soč članov. Skrbite z neumornim delom da se tudi naša Zveza slov. napr. mladine mogočno razširi!

u V poročilu o mladinskem shodu pri Mladedelji je pomotoma izostalo, da je v pododbor izvoljena tudi gospica Repič Elza iz Ljutomeru.

u **Tovariš Andrej Oset**, predsednik ZSNM, se nahaja v 6 mesečnem tečaju zimske kmetijske šole v Andritzu pri Gradcu. Na drugem mestu prinašamo njegovo pismo, ki kaže, kako vroče mu bije srce za mladinsko organizacijo in kako se tudi v tujini zanima zanjo in njen napredek.

u Pododbor ZSNM pri Malin
nedelji se je v prvi seji 21. tm. sledeče sestavil: Franc Kšela (Kuršinci), predsednik; Ludvik Vrtnjak (Sitarovci), podpredsednik; Benko Marija (Prečetinci), podpredsednica; Trstenjak Franc (Radislavci), tajnik; Šrol Ludvik (Kuršinci), blagajnik; ostali so odborniki. Pri seji so bili navzoči vsi odborniki iz naše fare. Čast jim — in sedaj pridno na delo!

u Na shodu napredne mladine v
Grižah je nabral vrli tovariš Jožef
Golavšek 8 K 20 v za sklad mladinske
organizacije. Jako vrlo!

u Iz Griž se nam še poroča, da so ob priliki nedeljskega shoda stale ob potu klerikalke-tercijalke ter vračale mladino, idočo na shod, z besedami: „Sramota za vsakega, ki pojde na shod!“ Vkljub temu in vkljub vsem protinaporom župnika Krančiča je bil shod dobro obiskan, za naše razmere veličasten! — Mladina, brez strahu — naprej!

u Dobro, da ste tako jasni! Zadnja „Straža“ piše o naši mladinski organizaciji med drugim: „Koder je mladina zanemarjena in propada, se bo zbrala v nasprotnem taboru (to je v ZSNM!), ker pri liberalcih ... je treba samo zabavljati, kričati, sovražiti in podirati, kar zna vsak.“ Napredna slovenska mladina, ali čuješ? Zanemarjena si in propadla! Tako pravijo duhovniki po svojih listih. A ti, naša vrla mladina, boš pokazala s poštenim in vzglednim, neumorno za izobrazbo in umstveno ter нравno spopolnitvijo hrepenečim življenjem, kako grdi obrekovalci so duhovniški listi. Vrla napredna mladina, kvišku glave in naprej za jasnimi cilji! Pridno čitaj vse članke v našem „Vestniku,“ da boš se čimbolj poučila o ciljih in namenih mladinske organizacije. Na napade nasprotnikov bo najboljši odgovor — delo in zopet delo!

Vsem cenj. pododborom mladinske organizacije uljudno poročamo, da prejmejo vse potrebne knjige, pravila, opravljeni pred, znake, izkaznice itd. s potrebnimi navodili vred v najkrajšem času. Prosimo le še malo potrpljenja. Med tem se pa naj pridno pridobivajo člani. — Odbor.

Vse naše cenj. somišljenike prosimo, da nam nemudoma sporoče, kje bi kazalo vnaprej snovati podobore in prirejati mladinske shode. Prosimo, da se nas pri takih prireditvah izdatno podpira in nam gre na roko. — Odbor.

Vsem cenj. našim odbornikom
javljamo, da se vrši v najkrajšem času
seja osrednjega odbora zveze. Opo-
zarjamo jih že sedaj, da se je udeležje
polnoštevilno ter da pridejo k seji z
veliko predlogi in mnogimi nasveti.
Seja se skliče pisмено. — Odbor.

Kapele. Pri nas neki zagriženi klerikalec hoče hujskati našo napredno mladino zoper našo organizacijo. Obrekuje govornike, ki so nam na shodu v tako krasnih besedah slikali veliko važnost združitve. Opozarjamo pa, naj opusti ta posel, naj ne dela razprtij in naj se ravna po Kristusovem nauku: ljubi svojega bližnjega. Toliko za danes! Če ne bo miru, še kaj več!

u Za sklad slovenske napredne mladinske organizacije so darovali gg. drž. posl. Roblek 20 K, dr. Janko Serbec v Celju 10 K, Ant. Cvenkel v Št. Petru v Sav. dol. 10 K, Oset iz Rajhenburga nabral 6'40 K, na mladinskem shodu v Grižah se je nabralo 8'20 K. — Vsem darovalcem najpriskrnejša hvala. — Uljudno prosimo še druge naše prijatelje, da se spomnijo s primernimi prispevki naše mladinske organizacije.

n Veliki Obrez. Pri nas je veliko zanimanje za mladinsko organizacijo. Kmalu pričnemo s podrobnejšim delom, čakamo še najpotrebnejših navodil ter znakov ki jih bomo hitro razpečali. Slednji izmed nas, ki se je udeležil zadnjega mlad. shoda, četudi slučajno, je zavzet za krasno delo.

Gospodarski paberki.

Novi tarifi na južni železnici.

Vlada je torej južni železnici dovolila zvišane tarife. Tudi ogrska vlada bo v kratkem to storila. **S 1. jan. 1910** stopijo tarifi v veljavo.

Novi tarifi so sestavljeni tako, da se je vzelo tarife državnih železnic in se jih zvišalo za 7⁰/₁₀. Ta povešek (7⁰/₁₀) se je začasno dovolil za l. 1910.

Naslednja tabela nam pokaže razmerje med sedajnimi in med novimi tarifi južne železnice:

brzovozno blago	vožno blago
razredi	specijalni
I. II.	tarifi
1 2 3	A B C
razredi za vožnjo	naklad
1223 583 582 433 238 206 124 295 185 140	
1381 608 603 496 267 150 195 333 240 144	

Kakor je iz te tabele razvidno, se tarifi deloma bistveno zvišajo, deloma bistveno znižajo. Posebno se znižajo tarifi za važne predmete, ki se pošiljajo kot znižano brzovozno blago (na pr. vsakdanje življenjske potreščine), v daljavo do 450 km celo do 29%.

**Imenik v graški razstavi
odlikovanih živinorejcev.*)**

**Za muredolce je priznala komisija
častne nagrade:**

1. prvo srebrno drž. kolajno z
diplomo za štiri razstavljenе muredolce:
Matevž Steiner, pos. na Gorici pri
Celju;

2. drugo srebrno drž. kolajno in
diplomo za dva največja vola: Jožef
Šribar (Staravas-Videm);

3. bronasto kolajno z diplomo za tri razstavljene muredolce: Ferdinand Roš (Hrastnik);

4. bronasto kolaino in diplomo
za 3 murodolce: J. Fidler (Hotunje).

Denarne nagrade za bike:
Državna darila: 80 K J. Pristovšek
(Drešinjavas - Petrovče), 60 K Jože
Kmetec (Maloharna-Konjice), po 40 K,
Franc Vengušt (Slivnica) in Marija
Jelen (Konjice); po 30 K. Janez Merguš
(Slatina-Šmarje), Mat. Steiner (Gorica-
Celje), Martin Čalaš (Koretno-Šmarje),
Anton Gaberšek (Lava-Celje), Mihael
Matjaš (Brezovica-Šmarje), Franc Rataj
(Ponikva), Jože Zapušek (Kalobije),
Jože Stoper (Prešovec-Konjice).

Za muredolske krave:
Državna darila: 60 K Juri Zapušek
(Luterje-Šmarje), 50 K Jernej Vrečko
(Černolica - Št. Jur), po 40 K Alojz
Igričnik (Dol) in Marija Vrečko (Nova-
vas-Št. Jur); po 30 K: Anton Režar

*) Glej poročilo v Nar. Listu št. 48.

(Podgrad-Št. Jur), Ferd. Roš (Hrastnik), Mat. Steiner (Gorica-Petrovče), Franc Hajšek (Vrbno-Št. Jur), A. Šmid (Jurkloster), graščina Weixelberghof (Laško), Blaž Režabek (Sp. Pristova-Konjice), Miha Jevšenek (Šmarje).

Za telice:

Deželna darila: 40 K Franc Kupnik (Konjice), po 30 K Anton Plaskan (Braslovče), M. Kugler (Šmartno-Celje), Janez Marzidovšek (Zagaj-Ponikva), Fr. Kačičnik (Dramlje), Gregor Ocvirk (Sv. Lovrenc pri Prožinu), po 20 K: Ferdinand Roš (Hrastnik), Mat. Steiner (Gorica-Petrovče), Jože Fidler (Hotunje-Ponikva), Ferd. Roš (Hrastnik).

Za mlade bičke:

Državno darilo: 25 K Mat. Steiner (Gorica-Petrovče).

Za vole muredolske pasme: Deželno darilo: 80 K Jožef Šribar (Staravas-Videm).

Marijadvorska pasma.

Častne nagrade:

1. drugo zlato kolajno z diplomom: Rihard Sons (Brezno);
2. srebrno drž. kolajno z diplomom za tri marijadvorke: Janez Vrhnjak (Pameče-Slov. Gradec);
3. srebrno drž. kolajno z diplomom za starega bika: bikorejska zadruga v (Slov. Gradcu);
4. bronasto drž. kolajno in diplomom: Edvard Pivc (Ribnica na Poh.);
5. bronasto drž. kolajno in diplomom: Pavel Rat (Št. Ilj pod Turjakom).

Denarne nagrade za bika:

Državna darila: 80 K bikorejska zadruga (Slov. Bistrica); 60 K Fr. Dietinger (Št. Ožbalt-Marberk); po 40 K Rihard Sons (Brezno) in Karl Vavkan (Mislinje); po 30 K: bikorejska zadruga (Slov. Gradec), bikorejska zadruga (Šmartno pri Slov. Gradcu), bikorejska zadruga (Št. Ilj pod Turj.), Robert Repnik (Cirknica-Maribor), Janez Zabavnik (Ribnica), Mat. Tomasini (Gor. Ložnica-Slov. Bistrica), Franc Vrečko (Št. Jurij ob Pesnici), Edvard Hempl (Cirknica-Maribor).

Za krave:

Državna darila: 60 K Ferdinand Pukl (Modruš-Slov. Bistrica), 50 K Janez Vrhnjak (Pameče), po 40 K Ivan Kac (Slov. Bistrica) in Ant. Skočir (Ribnica na Poh.), po 30 K: Janez Šerbel (Hošnica-Slov. Bistrica), Anton Jerovšek (Spod. Novavas-Slov. Bistrica), Janez Preglav (Muta), Janez Konečnik (Vrhe-Slov. Gradec), Edv. Pivc (Ribnica na Pohorju).

Za telice:

Deželna darila: 40 K Janez Jerovšek (Spod. Novavas-Slov. Bistrica), po 30 K Miha Zorko (Spod. Poljskava) in Edv. Pivc (Ribnica), po 20 K Val. Urbanek (Douže-Slov. Gradec) in Pavel Rat (Št. Ilj pri Turjaku).

Za mlade bičke:

Državna darila: 25 K Evald Hempl (Cirknica-Maribor), 20 K Rihard Sons (Brezno ob Dr.), 20 K Franc Kramberger (Gočova).

Za vole:

Deželni darili po 50 K: Pavel Rat (Št. Ilj pod T.) in J. Vrhnjak (Pameče).

Kako ravnati s podjedanimi travniki?

V letnem poročilu kmetijske šole v Plantahof-u (Švica) z leta 1903/04. se razpravlja pod zgornjim naslovom naslednja razprava:

Pred nekaterimi leti je napravil rastlinski podjed (ogre) v nekem kraju na Švicarskem (v Bündenlandu) veliko škodo, katera se je dolgo poznala. Travniki, ki so se po tej nesreči prepuščali sami sebi, niso se namreč mogli s travniškimi rastlinami zopet popolniti in spraviti v normalno stanje. En tak travnik je bil po nekaj letih preiskšan in rezultat se je glasil: 33% trav, 15% raznih detelj in 50% zeliščnih rastlin. Ta rezultat kaže dovolj, da se se po ogreih podjedani travniki ne smejo prepuščati sami sebi, če hočemo, da se nam pridelki v kratkem času zopet povzdignejo. Ne pomaga torej nič drugega, bodisi če hočemo imeti naravni ali umetni travnik, istega prevrati in na novo obsejati.

Če želimo iz uničenega naravnega travnika si napraviti stalni travnik, priporočam do dotični poročevalec v dveh načinih:

1. Zemlja se enkrat v avgustu preorje, na to pa po večkratnem, kolikor mogoče v suhem in toplen vremenu izvršenem branju v sredi sep-

tembra poseje z zimsko ržo, ki da potem drugo spomlad jako lepo zeleno košnjo. Med preoravanjem in branjem naj se mrčes po mogočnosti pobira in uničuje, kar je posebno lahko mogoče v manjšem obsegu izvršiti. Priporočam se potem rž sejati precej gosto in se računam na en ar 2—225 kg semenske rži. Po spomladni košnji mora se zemljišče zopet skrbno preorati in še v zemlji se nahajajoče ogrce zopet skrbno pobirati. — Ob enem je tudi zemljo pognojiti z hlevskim gnojem, katerega se ob enem podorje. Potem sledi setev mešanice travniškega semena. Za srednje težke in bolj lahke zemlje se priporočam sledeča mešanica:

teža dotične množine za 1 ar:	koliko odstotkov:	Vrsta semena:	Skupa
40 gramov	10%	Rudeča detelja	40 gramov
80	10%	Angleška pahovka	80
40	10%	Hmeljna detelja	40
170	5%	Esparzeta	170
160	15%	Fromental	160
35	10%	Svinjski rep (Timote)	35
110	15%	Pasja trava	110
80	10%	Travniška bilnica	80
25	5%	Zlati oves	25
40	10%	Travniška latovka	40
			780 gramov

Ta mešanica se priporočam tudi za suhe in solčne lege.

Ako imamo sejati na težki ali bolj vlažni zemlji, trpi taka setev od podjeda mnogo manj in zato lahko namesto same esparzete vzamemo 20 gramov bastardne detelje in esparzete seveda toliko manj. Hmeljne detelje vzamemo samo 20 gramov in angleške pahovke (englisches Raigras) le 40 gramov. V nadomestilo teh se vzame 40 gramov lisičjega repa in 15 gramov florinovke (kibec, fioringras). Navedene semenske množine zadostujejo za en ar. Kdor pa hoče sejati gostejše, lahko vzame vsake vrste semena za eno četrtino več. — Rudeča detelja, hmeljna detelja, svinjski rep in travniška latovka po eni strani, esparzeta, fromental, angleška pahovka po drugi strani se za sebe zmešajo in posejajo. Pri malih oddelkih in skrbno odbranem semenu, se lahko pomeša vse seme skupaj, kar se pa v večji meri ne more priporočati.

Predno to mešanico detelj in trav posejemo, obsejemo dotični prostor s kako rastlino, ki se hitro razširja in služi ostalim kot nekako varstvo. Ista se mora seveda v zgodnji mladosti požeti, da ne zaduši travniškega semena. Jako dobro služi oves temu namenu. On se seje jako gosto (2—250 kg na en ar) in ko doseže visokost 20—30 cm, mora se požeti. Ta krma je za pokladanje živini v svežem stanu jako dobra. Tej košnji sledita v tem letu še dve. Ako pa hočemo oves posušiti, moramo ga bolj redko sejati, ker ga moramo pustiti malo dalje časa rasti; v tem slučaju dobimo le dve košnji.

Oves (kakor predsadež) se z brano podvlači; travno seme pa bi prišlo vsled takega branja pregloboko v zemljo. Zato se isto poseje pozneje in potem se s trnjem ali dračjem ovito brano zemljišče nekoliko prebrska. Še boljše pa je, če se z valjarjem povalja. Zadanja košnja prvega leta se mora izvršiti najpozneje v sredi septembra. Lahka naglavna gnojitev s hlevskim gnojem na jesen je priporočljiva. Ravno tako so rastline jako hvaležne, če se jim pognoji na spomlad s superfosfatom.

2. Drugi način prenovljenja podjedanih travnikov obstoji v sledečem:

Po preoravanju in večkratnem branju pri toplen solčnem vremenu se poseje (ne prezgodaj) mešanica, obstoječa iz 200 gramov prominentela na en ar (kateri ima jako močne korenine, da jih ogrci ne napadajo) in rumene detelje (močna, vedno zelena rastlina). Setev ostalih trav in zelišč sledi v

poletju tekočega leta, če se vidi, da ogrci zginjajo. Drugi način ima to prednost, da je treba travnik samo enkrat preorati, kar je posebno priporočljivo za strme in bregovite lege, kjer je obdelovanje s plugom jako težavno. Tudi uspevata fromental in rumena detelja, kakor tudi medena detelja (Medicago lupulina) navadno v takih legah jako dobro.

Jz raznih slovanskih krajev.

u Nesreča pri vojaških vajah.

Na nenavaden način se je ponesrečil v Gorici neki vojak 4. domobranskega polka. Moštvo je pri vajah plezalo čez visoko steno, napravljeno iz desek, in ko je hotel nesrečni vojak na drugi strani skočiti na tla, se mu je zabodla puška cev 30 cm v telo. Da si je takoj prihitel zdravnik, je bila pomoč zastoj. Moš je umrl med vožnjo v bolnišnico.

a Strašna smrt.

V De'ah na Gornjem Koroškem je pomagal 13 let stari šolar Ožbald Gasser svojemu očetu pri drvarjenju. Ko sta vlekla na vrvi nekaj drv po strmini, se je deček nekako izpodtaknil in breme ga je vrglo tako silno in nesrečno proti nekemu deblu, da se mu je glava na vrhu čisto sploščila in roka pri rami z rokavom vred odtrgala.

v Povožilo je na goriškem južnem

kolodvoru 38 letnega čuvaja Franca Batiča iz Vertojbe. Edno nogo mu je popolnoma odrezalo druga mu je pa obvisela za kožo. Batič je oženjen in oče dveh otrok. Dvomljivo je, da bi si opomogel.

z Železnica na vrh Triglava.

Ing. Planinski in dr. Steiner sta napravila načrt za električno železnico na Triglav. Avtomobil bi vozil od Boh. Bistrice do Velega polja, od tam pa električna železnica na vrh Triglava.

o Na slovenski deželni kmetijski

šoli v Gorici se je vpisalo letos 40 gojencev.

Razne novosti.

z Ciganski primas Balogh je v Nyiregyhazi s sekiro ubil svojega 16-letnega sina Jancsija, ker je mislil, da bo postal večji umetnik na goslih kakor je sam. Balogh se je orožništvu sam javil.

V Mesini so v noči od 21. na 22. tm. zopet začutili močen potresni sunek. Prebivalstvo je bežalo na ulice.

z Zanimiv poizkus. Rуска zdravnišnica dr. Lujza Rabinovičeva je v Edisonovem laboratoriju pokazala zelo zanimiv poskus. Potom električnega toka je ubila kunca, na kar sta dva zdravnik izjavila, da je res mrtev. Potem je uvedla na hrbtnični mozeg in srce zopet električni tok in kunec je začel čez četrto ure zopet drhteti, dihati in mahom je skakal po sobi. Dr. Rabinovičeva trdi, da bi se to tudi dalo pri človeku upotrebiti.

Dihur umoril dete. Dve leti staro dete rodovine Wickede blizu Kolina ob Reni je napadel dihur, ter ga na vratu tako razmesaril, da je izkrevavelo. Ko je mati prišla, je bilo že mrtvo.

o Reforma vojske v Belgiji. — V Belgiji so s 100 proti 58 glasovom sklenili, da mora od sedaj vsakdo sam za se služiti in da torej ni več dovoljen nadomestovalni sistem, kakor je bil do sedaj. Sklenilo se je tudi, da so duhovniki vojaščine docela prosti, dočim morajo menihi opravljati 3 mesece tako zvano ambulančno službo.

o Ognjišče se je razletelo gospej Ofenbeck v Neumölingu. Ona je ravno kuhala kosilo in ko je z lopatico nalozila na novo premoga, je nekaj strašno počilo, deli štedilnika pa in lonci so žvižgali po kuhinji naokrog. Ves štedilnik je bil razdejan, lonci pobiti, ona in 7 mesečno dete zelo ožgana, kuhajoče se kosilo in prikuha na stropu, na kratko, vse je bilo v neredu. Mogoče je, da je bil med premogom dinamit.

z Svetohlinski slepar. Župan Alojz Leber v občini Weinburg (radgonski okraj) je bil v svoji občini pravi paša: načelnik krajnega šolskega sveta, načelnik požarne brambe, župan in občinski tajnik, poštar, tajnik in blagajnik posojilnice ter blagajnik dveh

požarnih bramb itd. Kot tak je že leta 1907. bil v preiskavi, ker je občinskega denarja pokradel 1738 K; to vsoto je moral takrat vrniti. Pozneje je skušal to zopet „notri spraviti“ in je ogoljufal požarne brambe za več tisoč, enako občino, iz posojilnice pa si je kar samovoljno brez vednosti ostalih odbojnikov jemal posojila. Občani, vsled klerikalne vzgoje skozinsko demoralizirani, so sicer vedeli za Leberjeve lumparije, a so molčali, ker je pač Leber bil — pobožen kristjan in je pridno hodil v cerkev — molit za uspeh svojih sleparij. Pri obravnavi 16. t. m. v Gradcu se je zagovarjal, da ni imel sleparskih namenov, in ker tudi soobčani niso hoteli izpovedati resnice, je dobil pobožni slepar — dva meseca ječe.

v Dobrotljiv tat.

V Hamburgu je neki tat telefoniral neki sobarici, naj gre takoj po nekem opravlku, ključ pa naj pusti v bližnji slaščiarni. Tat je moral biti v domačimi razmerami dobro znan, kajti ko je sobarica odšla, je šel v dotično stanovanje, ukradel 300 mark in zopet izginil. Drugi dan je dobil okradeni gospod svoj ključ nazaj s pripombo: Pošiljam Vam s pošto ključ in pripominjam, da sem ukradel tudi neko stoječo uro, katere pa ne maram. Dobite jo v bližnji kleti.

a Štirideset narodnosti v enem

mestu. Mesto Chicago je tako srečno, da brani v svojem ozidju pripadnike štirideset rodov, srečno radi tega, ker še tam do sedaj ni bilo nikakega narodnostnega boja. Chicago šteje 2.572.835 prebivalcev in med temi je samo 700.000 rojenih Američanov, dočim so drugi priseljenci. Nemcev je 568.708, Ircev 240.000, Poljakov 300.000, Švedov 143.000, Čehov 110.000, Rusinov 23.000. Španci, Italijani, Židi, Francozi, Portugizi, Ogri, Slovaki, Rusi so zastopani vsak z po 10.000 ljudij. (Kje so pa Slovenci? Op. uredn.). V Novem Jorku so razmere slične. Mesto je štelo 3 in pol milijona prebivalcev, ali Američancev samo 737.000, dočim je bilo 690.000 Nemcev in 395.000 Ircev. Največ je v Novem Jorku Židov, namreč celih 800.000 in tam je ameriški Jeruzalem, dočim si svojijo v Evropi Varšavo, kjer štejejo svoj rod na 280.000 duš.

Anton Arčan

stavitelj mlinov in žag v Št. Jurju ob j. j.

se priporočam slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih mlinov in žag najboljšega sistema — tudi za male vode. — Delo izdelujem solidno in po ceni. Na zahtevanje so spričevala na razpolago.

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „Vedno mlad“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena škatlja štiri krone.
2. Vitkov „Nucin“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Naprodaj ima

kreditna in stavbna zadruga „Lastni dom“ v Gaberju pri Celju (pisarna v Celju, Rotovške ulice št. 12) na svojem posestvu v Gaberju

25 lepih stavbišč.

Tam se dobi tudi potrebni stavbeni kredit,

Listnica uredništva.

Čeb. podr. Celje: Danes nemogoče! Prihodnjik gotovo! Hvala! Zdravo! — Sv. Stefan: Kakor vidite, nekaj danes. Celo ni mogoče. Ostalo prihodnjik. Hvala! Pišite večkrat! Pozdrav! — Gornji Grad: Istotako!

Loterijske številke.

Trst, 20. novembra 1909: 26, 39, 12, 60, 21.
Line. " " " 42, 53, 60, 61, 82.

Zahtevajte Nar. list v gostilnah in kavarinah

Trsničarska zadruga v Ljutomeru naznanja, da ima precejšnjo množino cepljenih, od toče nepoškodovanih

TRT

najboljše kakovosti sledečih vrst: šipon, laški rizling, renski rizling, beli burgundec, silvanec, silvanec-muškat, traminec, portugizec, bela in rdeča žlahtnina. Podlage običajne, cene znižane.

Vinogradniki, zahtevajte cenike!

Žveplenokisli amoniak

= (amonijev sulfat) =

vsebuje 20,6 do 21 odstotkov dušika in ga je uporabljati kot gnojilo k vsaki rastlini. K ozimlini je gnojiti že jeseni četrtino do tretjino vse množine, ostalo pa v zgodnji spomladi.

75 kg amonijevega sulfata učinkuje ravno toliko, kakor 100 kg čilskega solitra. Amonijev sulfat ne sprijemlje prsti, zabranjuje razne rastlinske bolezni, kakor n. pr. rja itd. in prepreči poleganje žita.

Dušik je v amonijevem sulfatu cenejši, kakor v čilskem solitru in v uporabljanje sulfata pomenja torej veliko prihranitev za kmetovalca.

Žveplenokisli amoniak, kakor vse vrste zajamčenih umetnih gnojil prodaja na veliko in malo

trgovina z železnino in poljedeljskimi stroji „MERKUR“

P. Majdič, Celje

Darujte za Nar. sklad!

Zastonj v Celje!

Tvrdba R. Stermecki v Celju povrne do 24. decembra t. l. vožnjo za vlak III. razred v Celje in nazaj vsakemu, kdor se izkaže iz katerega kraja da je in ako nakupi za tukaj navedeno svoto blaga: Iz Velenja in in Šoštanja za 50 K, Pake 40 K, Polzela 30 K, Št. Peter, Žalec, Petrovče 20 K, Sevnica 60 K, Trbovlje, Hrastnik 50 K, Radeče, Zidanmost 40 K, Rimske toplice, Laško 30 K, Poljčane 50 K, Šmarje pri Jelšah 40 K, Ponikva, Grobelno, Št. Jur, Štore 30 K.

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Cepljene trte

najboljše kakovosti vseh vrst na običajnih podlagah priporočila po znižani ceni:

Trsničarska zadruga Sv. Bolfenk pri Središču.

Ceniki brezplačno!

Opozarjamo na našo specialiteto: muškati silvanec.

PREPRIČAJTE SE

da doblite najcenejše in najboljše blago samo pri tvrdki:

FRANTIŠEK MEJDR
Platnarna na stroj Usti n. Orli. Hruvold 10 (Češko)

Barhenti, damasti, gradil, kanafasi, kretoni, cefiri itd., vse po najnižji ceni. Lastna tovarna. Zahtevajte povsod

Novo platno

z narodnim kolekom komad 23 m za 16 kron franko.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K. boljše 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 50 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velefinnega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, finega 10 K, najfinjši drsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg. dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar. — Cenovnik zastonj in franko. S. Benisch, Deschenitz, št. 199, Sumava, Češko.

Novo ustanovljena trgovina papirja

Ne ozirajte se na vsebino inserata

temveč pridite
v trgovino s papirjem in pisalnim orodjem
GORIČAR & LESKOVŠEK
v Celju, Graška ulica št. 7

Ceniki brezplačno na razpolago

Narodna dolžnost vsake slovenske gospodinje je, da zahteva v vsaki trgovini le izborno

z znamko „tiger“

28 51-28

Pfeiferjevo pralno milo

iz milarne **Ivana Pfeifer**
v **Spodnji Hudinji** pri Celju — pošta Celje.

Poštno hran. račun št. 54.366.
Telefon št. 48.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

pet od sto (5%)

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih.